

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Casopisno podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 11 in 3, telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/III, telefon 23-522 do 23-526. — Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KB-S-2-367. — Mesečna naročnina 230 din.

Poročevalec

Nova pobuda Mendes Francea

Bivši predsednik francoske vlade predlaga francosko-afriško konferenco, na kateri bi ob udeležbi zastopnikov Tunizije in Maroka obravnavali vse probleme medsebojnih odnosov

Pariz, 23. jul. (AFP) Odgovoril je na vprašanja, ki so mu jih postavili danes v Parizu na kosilu zastopniki angloameriškega tiska, je francoski predsednik vlade Bourges-Maunoury izjavil glede Alžira, da je »vzpostavitev miru in sporazumu v Alžiru prva naloga sedanje francoske vlade«. Bourges-Maunoury je izjavil, da je glavna stvar v alžirskem vprašanju potrebno sožitje med Alžirci in Francozi, ki žive tam že dolga leta.

Na vprašanje o gospodarskem položaju je Bourges-Maunoury izjavil, da se bo njegova vlada borila proti inflaciji in da predložuje vrsto ukrepov, ki bodo omogočili povečanje izvoza.

Bivši predsednik vlade Pierre Mendes-France je vložil danes v skupščini nujno zahtevo za sklicanje francosko-afriške konference o alžirskem problemu. Po predlogu radikalnega voditelja naj bi francoska vlada še to poletje sklicala posebno konferenco za okroglo mizo, na kateri bi ob udeležbi zastopnikov Tunizije in Maroka obravnavali vse probleme iz francosko-afriških odnosov, predvsem pa triletne vojne v Alžiru.

Biro francoske skupščine se bo zbral te dni, da bi določil dan za debato o tej zahtevi. V

vladnih krogih so skrajno rezervirani do te pobude Mendesa-Francea, ki je bil zaradi nesoglasij z radikalnim predsednikom Bourges-Maunouryjem pred kratkim prisiljen odstopiti z vodilnega položaja v radikalni stranki.

V kratki obrazložitvi svoje zahteve poudarja Mendes-France, da se je položaj v Alžiru naglo poslabšal in da utegne bližnja debata o tem problemu v Združenih narodih privedti do »internacionalizacije« alžirskega spora in do rešitve, ki bi bila v nasprotju s koristmi Francije. Mendes-France zato meni, da je treba rešitev tega vprašanja iskati nujno ob sodelovanju z ostalimi neodvisnimi državami Severne Afrike.

Predračun sklada za kadre

Razpoložljiva sredstva bodo porabili predvsem za razširjenje šol in dokončanje začelih šolskih poslopij

BEograd, 23. jul. Zvezni izvršni svet je odobril predračun zveznega sklada za kadre za leto 1957, po katerem bodo letos razdelili 1 milijardo 750 milijonov dinarjev. Ostanek 500 milijonov dinarjev bi ostal kot rezerva sklada za prenos v prihodnje leto. Odobrena sredstva bodo porabili predvsem za zgraditev, razširjenje in opremo strokovnih šol ter njihovih delavnic, kakor tudi za sistematično strokovno izpopolnjevanje kadrov, zaposlenih in na drugih gospodarskih področjih.

Ob tej priliki je upravni odbor zveznega sklada za kadre zavzel stališče, naj se sredstva sklada letos predvsem porabijo za razširjenje šol in dokončanje začelih šolskih poslopij, medtem ko bo za nove zgradbe odobral sredstva samo tedaj, kadar bo šlo za usposabljanje strokovnih kadrov za tista gospodarska področja, kjer se čuti stalno pomanjkanje kadrov.

Sredstva za opremo strokovnih šol in domov bodo dali iz okrajnih in republiških skladov. Le tedaj, kadar ta sredstva ne bodo zadostovala ali kadar bo šlo za opremo šol zveznega pomena, bodo nakazana iz zveznega sklada za kadre. V predračunu izdatkov je zagotovljena tudi udeležba okrajnih in republiških skladov, tako da bi se vzpodbudilo njihovo pritegovanje in gradnja strokovnih šol.

Kar se tiče izkoriščanja zveznega sklada za kadre za investicije v strokovnem šolstvu, je upravni odbor zavzel stališče, da so ljudski odbori in katerih področju se grade šole s sredstvi iz zveznega sklada, dolžni neovzdržena postopila izkoristiti izključno v namenske svrhe. Ako bi ljudski odbori izkoristili te oblike v druge namene, so dolžni vrniti zveznemu skladu porabljena sredstva.

Po predračunu izdatkov, namenjenih za investicije v strokovnem šolstvu, je največji del sredstev zveznega sklada namenjen za zgraditev strokovnih šol in domov. Švedski predsednik in gospe Erlander sta pripravila danes v Veliki Britaniji, odpotoval iz Londona na svojo dolžnost. Pravijo, da bi sultana obvestil o pomoči, ki jo namerava dati Velika Britanija za zadržitev upora. Verski poglavar Muscata in njegov brat Talib sta pozvala nekatera plemena k orožju proti sultanu in uporniki so se že utrdili v mestih Nizvi in Balatu ter bližnjih področjih, ki obsegajo ozemlje 5.000 kv. kilometrov. Uporniška vojska je odbila neki sultanov odred, ki jih je hotel pregnati zasedenega ozemlja. V bojih je padlo 12 sultanovih vojakov. Sultan ima samo tisoč do poltisoč vojakov. Ki jim novejši deset britanskih častnikov.

Otroški teden v Jugoslaviji

Beograd, 23. jul. Od 29. oktobra do 6. novembra bo v Jugoslaviji proslava Otroškega tedna. Za to priliko je Svet društev za skrbstvo otrok in mladine Jugoslavije izdal poziv vsem državljanom in staršem, naj aktivno sodelujejo pri tej proslavi.

V naši državi so ustvarjeni vsi pogoji, pravi med drugim ta poziv, da postaneta skrb za otroke in njihovo vzgojanje zadeva vse družbe in vsakega državljanca. S sodelovanjem državljanov pri delu družbenih organov in organizacij se je razvila iniciativa za reševanje problemov zaščite in vzgojanja otrok. Ustanovljene so bile nove ustanove in razvile so se nove oblike skrbi za otroke, prilagojene potrebam družine in možnostim skupnosti.

Svet društev za skrbstvo otrok poudarja, da je glavna in najvažnejša naloga vseh organizacij, državljanov in staršev vzgojanje otrok za bodoče ustvarjalce družbenih dobrin in državljanov, ki bodo ljubili svojo domovino in ki se bodo borili za napredek in mir na svetu.

Gostovanje jugoslovanskega dirigenta v Mehiki

Mexico, 23. jul. (Tanjug). Na svojem prvem koncertu v Mehiki je jugoslovanski dirigent Zivojin Zdravković v nedeljo dirigiral univerzitetni simfonični orkester. Na programu so bila dela Čajkovskega, Beethovna in Gotovca. Koncert je bil v dvorani »Bellas Artes«, ki je bila napolnjena do zadnjega kotička. Občinstvo je z velikim zanimanjem sprejelo Gotovčev simfonični kolo, ki je po svojem folklornem izrazu zelo sorodno narodni glasbi Mehike.

Po koncertu so najuglednejše osebnosti glasbenega življenja v Mehiki čestitali Zivojinu Zdravkoviću k uspešnemu nastopu.

UPOR V MUSCATU IN OMANU

Priprave za protinapad

Pri Omanu se je zadržala tretja britanska fregata — Zvedelo se je, da bo Britanija dala sultanu na razpolago manjše oddelke letalstva in motoriziranih čet — Uporniki so odbili prvi protinapad sultanove armade

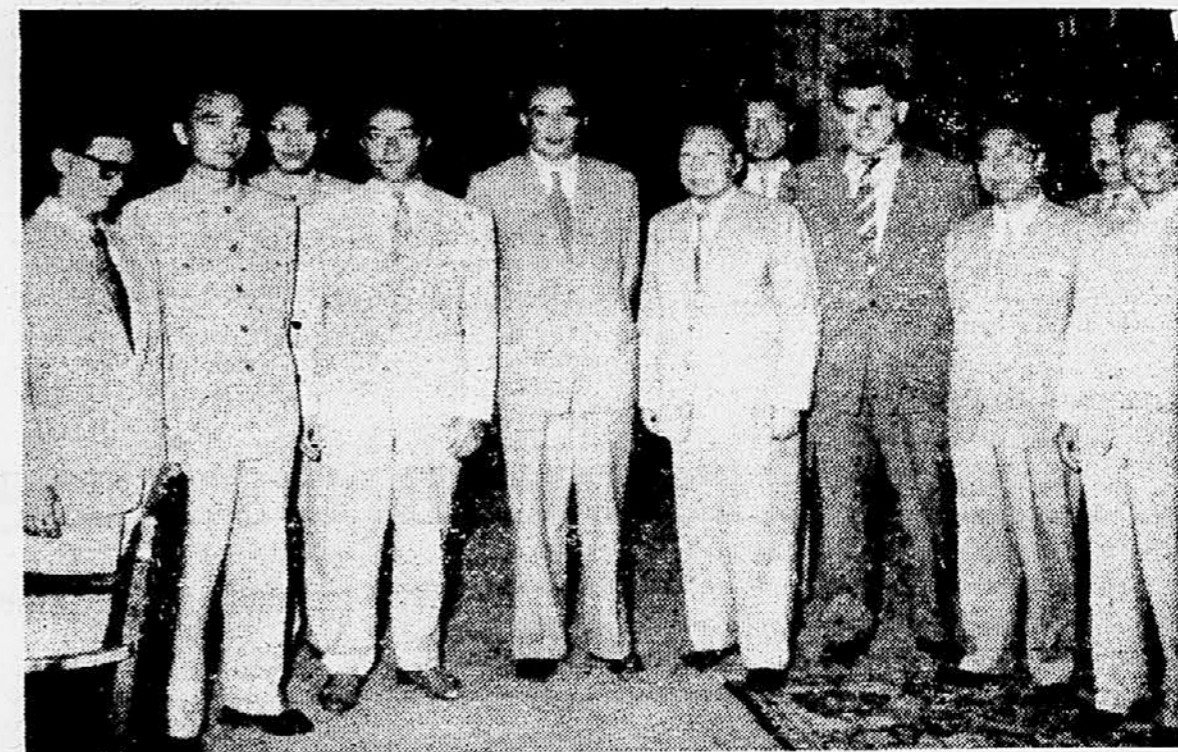
BAHREIN, 23. jul. (Reuter). Minister za zunanje zadeve sultanata Muscat in Oman Neil Innes je povedal, da je danes v Muscatu mirno in da je »položaj trenutno ustabilen«. Zdal se v teku posvetovanja z britansko vlado in lahko pričakujemo zelo nagel razvoj dogodkov. Innes ni hotel odgovoriti na vprašanje, če so uporniki dobili pomoč od zunaj.

V britanski admiralihti se je utrdilo, da je tretja britanska fregata »Loch London« prispela danes do obale sultanata Muscat in Oman in se pridružila tam usidranim ladjam. Uradni zastopnik je izjavil, da vse tri bojne ladje, ki so zdaj tam, samo patrolirajo med Bahreinom in Cejlonom. Razen tega ni bil ukazana nikak drug nov premik.

Zastopnik Foreign Office je izjavil danes, da so vesti o ameriškem posredovanju med spornima stranema v Omanu in Muscatu brez podlage. Ni hotel odgovoriti na številna vprašanja o izvornu modernega orožja, s katerim so opremljeni uporniki sultanata, in se je omejil samo na izjavo, da je orožje tujega izvora. Na vprašanje, kaj je resnice na tem, kar piše »Times«, da vodijo korenine teh neredov do ameriške petrolejske družbe Aramco, je zastopnik izjavil, da se ne strinja s trditvijo tega članka.

V Foreign Officeu potrjujejo, da je britanski rezident v Bahreinu, ki je bil na dopustu v Veliki Britaniji, odpotoval iz Londona na svojo dolžnost. Pravijo, da je odpotoval v Muscat, da bi sultana obvestil o pomoči, ki jo namerava dati Velika Britanija za zadržitev upora. Verski poglavar Muscata in njegov brat Talib sta pozvala nekatera plemena k orožju proti sultanu in uporniki so se že utrdili v mestih Nizvi in Balatu ter bližnjih področjih, ki obsegajo ozemlje 5.000 kv. kilometrov. Uporniška vojska je odbila neki sultanov odred, ki jih je hotel pregnati zasedenega ozemlja. V bojih je padlo 12 sultanovih vojakov. Sultan ima samo tisoč do poltisoč vojakov. Ki jim novejši deset britanskih častnikov.

Britanski rezident bo obvestil sultana o pomoči, ki jo je londonska vlada odločena nuditi za rok. Omanški imam drži v uporniški Nizvi in okolico, vseh tri mesta Baša.

Član zveznega izvršnega sveta Slavko Komar je sprejel predvčeršnjim kitajsko kmetijsko delegacijo, ki jo vodi minister za kmetijstvo Liao Lu Jen.

Velika parada v Kairu

Danes bodo v raznih krajih Egipta razdelili kmetom 25.000 fedanov zemlje — V ponedeljek je imel predsednik Naser v parlamentu dve uri trajajoč govor o dosedanjih uspehih

KAIRO, 23. jul. (Tanjug). Proslava pete obletnice egiptovske revolucije se je začela danes dopoldne z velikim vojaškim mimohodom, ki ga je otvoril predsednik republike Naser. Mimo velikanse množice ljudi, tujih delegacij in diplomatskega zbora so korakali vsi rodovi egiptovske vojske, med katerimi so vzbujali pozornost komandosi in padalci, od orožja pa tanki in moderno raketsko orožje. Parada se je končala s preletom eskadre egiptovskega letalstva.

Za peto obletnico revolucije in zakona o agrarni reformi bodo jutri v raznih krajih razdelili kmetom 25.000 fedanov zemlje. Pojutrišnjem bo predsednik Naser odpotoval v Aleksandrijo, kjer bo imel v petek velik govor.

Danes je imel predsednik Naser v parlamentu dve uri trajajoč govor, v katerem je navedel uspehe, dosežene v Egiptu v zadnjih petih letih.

O odnosih Egipta z zahodnimi državami je Naser dejal, da so nastala prva nesoglasja med Egiptom in temi državami glede obrambe Srednjega vzhoda. Naše koncepcije v tej stvari so bile v diametralnem nasprotju z njihovimi, je dejal Naser. Zahodne sile so vztrajale, da bi morala biti obramba zveza naperjena samo proti Sovjetski zvezi, mi pa smo menili, da proti slehernemu napadalcu. Razen tega smo bili prepričani, da obramba Srednjega vzhoda ne more biti učinkovita brez udeležbe arabskih držav, česar pa ZDA in Velika Britanija nikoli niso hotele razumeti.

O palestinskih beguncih je Naser dejal, da je ta problem ves čas prva stvar sedanje egiptovske vlade, za Izrael je izjavil, da ima egiptovska vlada do državo za neposredno nevarno za Egipt. Gradeč nov Egipt in razvijajoč gospodarstvo države, smo bili prepričani, da se nam s te strani ni treba bati. Hinnavski napad 25. februarja 1955 pa nas je prisilil k razumevanju stvarnosti in utrjevanju naše armade. Pri takem položaju za nas ni bilo drugega izhoda, kot da smo se obrnili na Sovjetsko zvezo, naj nam proda orožje, saj so nam Velika Britanija in ZDA je tega odklonile. Za tem je sledil ekonomski pritisk na Egipt, ki je propadel, takoj nato pa napad na našo državo. Napadalcu so prišli iz Sinajske puščave, iz Port Saída in drugih krajev s svojim letalstvom in jadrani, da bi uničili našo vojsko. Taktika sovražnika pa ni uspela.

V nadaljevanju govora je Naser poudaril potrebo po enotnosti arabskih držav. Arabski nacionalizem je po njegovih besedah močna zgodovinska vez med temi državami in jamstvo za njihovo varnost. Omenjajoč Sirijo, je Naser dejal, da Egipt ne bo nikoli pozabil na podporo, ki jo je dobil od te države v dnevih napada nanj. Egipt ugodno gleda na predlog o federaciji s to državo.

Glede notranjih egiptovskih problemov je Naser dejal, da bo imel parlament v kratkem priložnost sklepati o petletnem načrtu graditve Asuanskega jezusa iz sredstev, ki se bodo nabrala od plombe po Sueskem prekopu. Ko bo gotov ta objekt, bomo dobili milijon fedanov nove zemlje, s čimer se bo kmetijska proizvodnja povečala za 35%. Petletni plan razvoja industrije bo zvišal narodni dohodek za 130 milijonov egiptovskih funtov in omogočil zaposlitev pol milijona ljudi.

Ob koncu svojega govora je Naser dejal, da je bil egiptovski proračun leta 1952, ko je prišla na oblast sedanja vlada, deficiten za 38 milijonov funtov. trgovinska bilanca pa je bila negativna za okroglo 77 milijonov funtov. Državne finance so se od tedaj močno zboljšale, trgovinska bilanca pa je letos aktivna za 6,5 milijona funtov.

Stavke v Franciji

Poleg bančnih uslužbencev, ki stavkajo že tretji teden, so ponovno začeli stavkati tudi ječarji, cariniki, uslužbenci plinskih in električnih central in drugi

Pariz, 23. jul. (Tanjug). Stavka sto tisoč bančnih uslužbencev vstopa danes v tretji teden, ker najnovejši poskusi vlade, da bi posredovala v tem sporu, niso uspeli. Kačih deset tisoč stavkajočih uradnikov je danes že drugič manifestiralo sredi Parisa, zahtevajoč zvišanje najnižjih plač za 12% in petdnevni delovni teden.

Zastopniki bank so sinoči ponudili stavkajočim 3%-no povzdignje, vodstva vseh štirih glavnih sindikatov pa so odklonila to ponudbo kot nezadovoljivo.

Stavka bančnih uslužbencev je povzročila v francoskem gospodarstvu hude motnje. Skupina poslancev je danes predložila skupščini nujno interpelacijo, zahtevajoč parlamentarno debato o delavskih zahtevah in posredovanju vlade v korist stavkajočim.

OSEBNO SPOROČILO BULGANINA MACMILLANU

London, 23. jul. (Reuter). Diplomatski dopisnik britanske časopisne agencije »Exchange Telegraph« poroča, da je sovjetski veleposlanik v Londonu Malik večeraj izročil predsedniku Macmillanu osebno sporočilo predsednika sovjetske vlade Bulganina. Domnevajo, da bo besedilo sporočila, ki ima 24 strani, objavljeno jutri.

Medtem je dopisnik omenjene agencije zvedel, da je predsednik sovjetske vlade v svojem osebem sporočilu odgovoril na pismo, ki mu ga je bil junija poslal britanski predsednik Macmillan o problemih razorožitve. V sporočilu med drugim poudarja potrebo po navezavi tesnejših zvez med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo ter oživitvi družbenih in kulturnih stikov med državama.

VREME

Stanje 23. julija: Zahodno Evropo in vzhodni Atlantik zajema področje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje dotekajo nekoliko toplejše, a zelo vlažne zračne mase.

Napoved za sredo: Spremenljivo oblačno vreme, prva v severozahodni Sloveniji še nagelneje k padavinam. Temperature ponoči med 10 in 14, v Primorju 16, najvišje dneвне med 20 in 24 stopinjami C. Zjutraj po kotalnih megli.

Velik obseg investicij

Da bi preprečili motnje na trgu, bodo del investicijskih sredstev v skladih prenesli na prihodnje leto

BEograd, 23. jul. Investicije se v prvem polletju močno naraščale. Ako se bo to nadaljevalo, more negativno vplivati na druge planske propore in predvsem na stabilnost trga. To opozorilo se vsiljuje na podlagi primerjave dotoka in uporabljanja investicijskih sredstev glede na letni družbeni plan in realiziranje investicij v lanskem letu.

Po začasnih podatkih je bil dotok investicijskih sredstev za sklade v prvem polletju za 23% večji kakor v prvi polovici lanskega leta. Poraba sredstev je bila za 30% ali za okoli 42 milijard dinarjev večja.

Intenzivna investicijska delavnost v prvih 6 mesecih je imela za posledico živahno gospodarsko dejavnost na vseh področjih. Razen tega se je investiranje razvijalo letos v ugodnejših okoliščinah kakor lani, ko so močnejše vplivali restriktivni ukrepi in ko se je zakasnilo uveljavljanje družbenih planov. Tudi počasnejša investicijska potrošnja v lanskem letu in znatna prenehanja sredstev so vplivala prav tako kot poseben element v živahnem investiranju v preteklih 6 mesecih. Najvažnejši investicijski izdatki na vseh področjih so bili meseca junija in so bili za okoli 40% večji kakor prejšnji mesec ali za okoli 66% večji kakor istega meseca lani.

Investicijsko prakso letos označujejo tudi pomembne razlike v uporabljanju posameznih skladov. Največ so bila porabljena sredstva krajevnih skladov, vsehviš stanovniške. Počasnejše uporabljane stanovniških skladov lani je imelo za posledico že v začetku letošnjega leta zelo živahno gradbeno dejavnost na področju družbenega standarda.

Cepprav še ni na razpolago podatkov o izkoriščenju sredstev splošnega investicijskega sklada v pretekli dobi, ni bojazni, da bi investicijski sklad na tem področju presejal svoje okvire. Ne glede na to, da se sredstva splošnega investicijskega sklada najintenzivneje izkoriščajo v drugem polletju zaradi močnejšega tempa gradbenih del in dotoka investicijske opreme, menimo v Jugoslovanski investicijski banki, da se razpoložljiva sredstva ne izkoriščajo dovolj. Naglo uporabljane sredstev bi po njenem mnenju imele celo pozitiven rezultat glede na sedanjí dotok.

Zlasti se slabo izkoriščajo investicijska sredstva (relativno majhen znesek glede na skupne investicije), namenjena trgovini, gostinstvu in turizmu. Jugoslovanska investicijska banka je skupaj z Zvezo trgovinskih zbornic in Zvezo gostinskih zbornic ukrenila potrebno, da se pospeši izkoriščanje investicijskih posojil za zgraditev

Trgovanje s kmetijskimi pridelki

Zboljšane možnosti za preskrbo s sadjem, zelenjavo in mesom

Beograd, 23. jul. Podsekretar glavnega sekretariata za blagovni promet Ljubo Babić je na današnji tiskovni konferenci govoril o nekaterih pomembnih zadevah trgovanja s kmetijskimi pridelki, in sicer o predpisih, o dogovarjanju za odkup kmetijskih pridelkov in o sklepanju pogodb za selanje in prodajo industrijskih kultur, kakor tudi o preskrbi s sadjem, zelenjavo in mesom.

Najprej je poudaril, da bi bilo potrebno tudi sklepanje pogodb za industrijske rastline prenesti na kmetijske zadruge. Nova uredba o določanju pogodb za sklepanje pogodb o odkupu industrijskih rastlin daje prevladujočo vlogo kmetijskim združenjem in poslovnim zvezam pri pospeševanju proizvodnje industrijskih rastlin in prometa z njimi. Uredba predvideva, da podjetja lahko sklepajo pogodbe o proizvodnji in prometu industrijskih rastlin samo s kmetijskimi združenji, poslovnimi zvezami in kmetijskimi organizacijami, ki se bavijo s proizvodnjo industrijskih rastlin.

Kmetijske zadruge in poslovne zveze bodo razen tega dobile tudi brezobrestna posojila za vse količine industrijskih rastlin za katere so sklenile pogodbe. Zadruge bodo sklepale pogodbe o proizvodnji in odkupu industrijskih rastlin z individualnimi kmetovalci. Pri tem bodo popolnoma svobodno določale pogoje za odkup in odkupne cene. Podjetja, ki se bavijo s predelavo in prometom industrijskih rastlin, kmetijske zadruge in poslovne zveze se med

seboj lahko dogovore glede cen in področij, na katerih bodo sklepale pogodbe, ako bi to poспеšilo proizvodnjo in promet.

Doslej je bilo vsako dogovarjanje glede odkupnih cen kmetijskih pridelkov prepovedano, da bi preprečili vsakršni monopol na trgu in razne druge nepravilnosti. Pokazalo pa se je, da je včasih potrebno dogovarjanje glede odkupa posameznih pridelkov. Zato so sedaj sprejeli uredbo, ki bo v bodoče to omogočala.

Nova uredba omogoča vsem podjetjem, ki se ukvarjajo s prometom kmetijskih pridelkov, da se lahko dogovarjajo o cenah in drugih pogojih nakupa in prodaje. To je dovoljeno za vse kmetijske pridelke, razen za industrijske rastline (kar je urejeno s prej omenjeno uredbo). To bodo opravljali na sestankih Zveze trgovinskih zbornic, na katerih bodo sodelovali tudi zastopniki Zvezne industrijske zbornice Zveze kmetijsko-gospodarskih zbornic, Zvezne zunanjetrgovinske zbornice in Glavne zadruge zveze.

V zvezi z novimi predpisi o dogovarjanju odkupnih cen kmetijskih pridelkov bo povečana tudi vloga zbornic, ki naj bi vskladile koristi proizvajalcev s splošno politiko stabilizacije trga, nadalje z interesi notranje trgovine, industrije in izvoza.

Tov. Babić je govoril tudi o cenah živine in lesa ter o ukrepih za postopno znižanje odkupnih cen živine. Predvideno je, da bi morali v bodoče potrebne količine praštev in goveda za izvoz zagotoviti prvenstveno z organiziranim krmiljenjem na državnih posestvih, kmetijskih združenjih in krmiljenjem, ki bi ga organizirala izvozna podjetja, s sklepanjem pogodb med kmetijskimi združenji in individualnimi kmetovalci, toda samo za pitanje praštev. Na ta način bi se izvozniki usmerili predvsem na to, da bi svoje potrebe zadovoljili izven živinskih trgov, kar bi ugodno vplivalo na stabilizacijo cen živine. Komite za zunanjo trgovino bo razen tega tedaj predpisal, po katerih bodo smeli izvažati samo izvozniki.

Ena od glavnih zadev, ki se bodo obravnavale na današnji konferenci, je zveza z Avstrijo. O njej je govoril tudi podsekretar za trgovino in industrijo, ki je poudaril, da je zveza z Avstrijo zelo pomembna za našo trgovino in industrijo. Zlasti je pomembna za izvoz naših izdelkov v Avstrijo in za uvoz avstrijskih izdelkov v našo državo.

Podsekretar za trgovino in industrijo je tudi poudaril, da je zveza z Avstrijo zelo pomembna za našo trgovino in industrijo. Zlasti je pomembna za izvoz naših izdelkov v Avstrijo in za uvoz avstrijskih izdelkov v našo državo.

beni proizvod vsiljuje kot korrekcijsko določeno presežanje investicijskega plana, ne da bi ovirala uresničenje drugih pororcev in izvajala motnje na trgu. Medtem pa kažejo raven investicijskih naložb v prvem polletju in težnje nadaljnega naraščanja na možnost, da bi investicije dosegle stopnjo, ki je gospodarstvo ne bi moglo vzdržati.

Ob tej priliki je treba opozoriti na poročilo zveznega izvršnega sveta o gospodarskem gibanju v prvih 6 mesecih, poslano zvezni ljudski skupščini v prvi polovici junija. Poročilo poudarja, da pomenijo visoki investicijski skladi, povečanje in prenehanje sredstev iz lanskega leta, veliko kupno moč, ki more dovesti do nadaljnega znatnejšega povečanja investicij. To bi moglo neugodno vplivati na trg in zmanjšati možnost popolnega uresničenja glavnih nalog letos za zboljšanje življenjskega standarda in razširjenje izvoza. Zlasti veliko povečanje investicij v juniju napravila to opozorilo zveznega izvršnega sveta še bolj pereče.

Ako se upošteva, da je za vedno investicij dinamika uporabljanja najmočnejša prav v drugem polletju, potem se mora raven investicij vskladiti z možnostmi gospodarstva, ki se mora zavarovati pred novimi motnjami. Eden izmed učinkovitih načinov kontrolirati obseg naložb je zaviranje uporabljanja ustvarjenih investicijskih sredstev vse leto. Gre za to, da se dotok sredstev v tekočem letu porabi šele prihodnje leto. Ta sistem zaviranja bodo morali postopno izvajati in bo urejen s posebnimi zakonskimi predpisi.

ki oz. proizvajalci, ki bodo organizirali krmiljenje živine. Izvažati bodo smeli samo goveda I. a. in I. in II. razreda.

Da pa ne bi v zadnjem četrtletju prišlo do neupravičenega znižanja cen živine in mesa, bosta Zunanjetrgovinska zbornica in direkcija za prehrano odkupili del tržnega preseška, ki naj bi bil rezerva za potrebe notranjega trga in izvoza v prvih treh mesecih prihodnjega leta, ko je ponudba živine navadno najmanjša.

Tudi kreme v bodoče ne bomo izvažali ker je imamo premalo in je velikega pomena za razvoj živinoreje. Če pa bi se pojavili preseški določene vrste kreme, jo bomo izvažali, toda samo pod pogojem, da bodo za dobljena devizna sredstva uvozili tisto vrsto kreme, ki je nimamo dovolj.

V zadnjem času so bili odredeni razni ukrepi za zboljšanje preskrbe s sadjem in zelenjavo, n. pr. za znižanje železniške tarife za 50% za prevoz hitro pokvarljivih pridelkov, uvedba

Naprave za razbijanje atomov

V inštitutu »Rudjer Boškovića« v Zagrebu so izročili uporabi nevtronski generator, zgradili pa bodo še ciklotron

Zagreb, 23. jul. V inštitutu »Rudjer Boškovića« v Zagrebu so izročili uporabi nevtronski generator, ki bo služil za proučevanje sestave atomov in proizvodnjo manjših količin radioaktivnih izotopov. V zaključni stopnji je tudi gradnja druge večje naprave — ciklotrona, ki bo omogočil proizvodnjo radioaktivnih izotopov v večjih količinah in za praktične potrebe. Več skupin strokovnjakov v inštitutu in drugih znanstvenih ustanov proučuje možnost in metode za uporabljane radioaktivnih izotopov v medicini, kmetijstvu, metalurgiji in drugih področjih.

Nevtronski generator, čigar energija je 200.000 elektronvoltov, so izdelali v glavnem jugoslovanski strokovnjaki in podjetja. S pomočjo te naprave se nabit delček težkega vodika pospešujejo do 5000 km na sekundo in usmerjeni na posebne tarče v ledu teške vode vodijo do razbijanja atomov. Nevtroni, ki se dobivajo na ta način, so velikega pomena za spoznavanje strukture materije in vpliva nevtronov na jedro atomov.

Energija, s katero se pospešujejo delčki v zagrebškem ciklotronu, ki naj bi začel delati v začetku prihodnjega leta, znaša 16 milijonov elektronvoltov, skrajna brzina delčkov pa je 40.000 km na sekundo, kar pomeni sedmi del brzine svetlobe.

Trgovinski razgovori s Sirijo

Damask, 23. jul. (Tanjug) V Damasku se mudi jugoslovanska trgovinska delegacija, ki bo z zastopniki Sirije imela razgovore o razširitvi blagovne zamenjave. Predmet razgovorov bo med drugim dobava nekaterih vrst žita Jugoslaviji.

Jugoslovanska delegacija je včeraj sprejel minister za narodno gospodarstvo Sirije.

Sneg v Avstriji

Dunaj, 23. jul. (Tanjug) Ohladataj in precej močno deževje je v zadnjih dveh dnevih zavjelo Avstrijo. Temperature so se v jutranjih urah gibale med 8 in 12 stopinjami nad ničlo, čez dan pa med 13 in 16 stopinjami. V planinskih področjih nad 1200 metri je zapadel sneg. Na Tirolskem so hudourniki počakovali ceste. Na nekaterih cestah na Stajerkem je bil zaradi poplavl ustavljen promet.

Včeraj in danes

Kitajska kmetijska delegacija pri Glavnem zadrudni zvezi FLRJ

Beograd, 23. jul. Kitajska kmetijska delegacija z ministrom za kmetijstvo Liao Lu Jenom na čelu je obiskala dopolne sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo pri zveznem izvršnem svetu. Sekretar Dragoslav Mutapović, njegov pomočnik Milun Ivanović in strokovnjaki sekretariata so seznanili kitajske goste z našim gospodarskim sistemom in politikom v kmetijstvu.

Kitajska delegacija je dopolne obiskala tudi Glavno zadrudno zvezo FLRJ, kjer jih je sprejel predsednik zveze Paško Romac. V razgovoru so gostom pojasnili razvoj in vlogo zadrudnih organizacij v jugoslovanskem kmetijstvu.

Člani kitajske kmetijske delegacije so bili danes gosti na obedu, ki jim ga je priredil predsednik Glavne zadruge

zveze Paško Romac. Popoldne so si ogledali kulturne in zgodovinske spomenike našega glavnega mesta.

Proslava Uneva vstaje v Hrvaški

Zagreb, 23. jul. Ob koncu meseca in v začetku avgusta bodo v Hrvaški proslavili dva pomembna dogodka v nedavni zgodovini — 27. julij, ko po teko 16 let od začetka oboroženega vstaje v Hrvaški, in 2. avgust, ko so ustanovili pred 20. leti Komunistično partijo Hrvaške. Organizacije Zveze borcev, Zveze komunistov, SZDL in druge družbene organizacije bodo ob enem proslavile oba dogodka, ki sta bila v nedavni preteklosti v tesni zvezi in odločilnega pomena za borbo delovnih ljudi v Hrvaški.

Elektrogospodarska delegacija bo obiskala Madžarsko

Beograd, 23. jul. Delegacija jugoslovanskih elektrogospodarskih strokovnjakov z generalnim direktorjem Skupnosti jugoslovanskih elektrogospodarstva inž. Cedomilom Miličevićem na čelu bo odpoštovala 24. julija na Madžarsko. Delegacija bo imela z zastopniki madžarskega ministrstva za težko industrijo razgovore o možnosti povezovanja elektrogospodarskih sistemov obeh držav zaradi dobavljanja električne energije Madžarski. Ob tej priliki bodo elektrogospodarski strokovnjaki obeh držav izmenjali izkušnje pri graditvi in izkoriščanju elektroenergetskih naprav.

Povratek delegacije naših zadrudnikov iz Poljske

Beograd, 23. jul. Danes se je v Beograd vrnila delegacija Glavne zadruge zveze Jugoslavije, ki je bila 18 dni v Poljski kot goste zadruge organizacije kmečke samopomoči in zveze potrošniških združenj Poljske. V Poljski so obiskali vodstva Varšava, Poznanj Bydgoszcz in Gdansk ter večje število zadrudnih organizacij.

V istem času se je v Jugoslaviji mudila delegacija zadrudne organizacije kmečke samopomoči in zveze potrošniških združenj Poljske, ki je proučevala odkupovanje kmetijskih pridelkov v naši državi.

M. P.

1917
JULIJ
23.

Boljševiki umaknejo svoje geslo: »Vso oblasti sovjetom«

Lenin je napisal članek »O geslih«. V njem je dal pogumno in globoko analizo političnega položaja v Rusiji, ki je nastal po julijskih demonstracijah, ko je Začasna vlada nastopila v vlogi protirevolucionarne sile, ko se je končalo dvodolje, ko je prišel konec mirnevo razvoju revolucije.

Lenin piše: »Geslo »Vso oblasti sovjetom« je bilo geslo za prvi, neposredno možni korak na tej poti razvoja. To je bilo geslo mrsnega razvoja revolucije; ta mirni razvoj je bil od 27. februarja do 4. julija (po starem kalendarju) mogoč in seveda tudi najbolj zaželen, sedaj pa je docela nemogoč... Mirna razvoja pot ni več mogoča... Geslo »Vso oblasti sovjetom« bi sedaj zvenelo kot donkihotstvo ali kot zasmeh...»

Zaradi izpremenjenega položaja v državi Lenin predlaga umakniti imenovano glavno geslo boljševičke partije.

Ko je predlagal umik tega gesla, se Lenin ni izrekal proti sovjetom sploh, ampak edino proti tedanjim sovjetom. Predja izdanih revoluciji, da se bo revolucija izpremenila, da se bo revolucionarna situacija kmalu zopet tu in pravi:

»V tej novi revoluciji se bodo lahko pojavili in se bodo morali pojaviti sovjeti, toda ne sedanji sovjeti, ne organi sporazumstva z buržoazijo, temveč organi revolucionarne borbe z njo. Da bomo tudi takrat za to, da se vse država zgradi po tipu sovjetov, je jasno.

To ni vprašanje o sovjetih sploh, temveč o pravi borbi s sedanjo kontrarevolucijo in z izdajstvom sedanjih sovjetov.»

Takšno stališče Lenina je omogočilo, da je boljševička partija čez dva meseca, ko se je položaj korenito izpremenil, zopet obnovila geslo: »Vso oblasti sovjetom!« Toda takrat to geslo že postalo geslo vstaje.

Holandija nudi pomoč Indiji

Holandija je ponudila Indiji ekonomsko pomoč pri izgradnji dveh velikih projektov. Pomoč naj bi obstajala v tehničnem in finančnem pogledu in sicer za osvajanje zemljišč v državi Bombay ter za postavitev industrije kož v državi Utar Pradesh.

Grški izvoz krompirja v Vel. Britanijo

Grško ministarstvo za trgovino je odobril izvoz 850 ton krompirja v Vel. Britanijo. Od te količine je bilo dobavljeno že 8000 vreč.

15-letnica pionirske organizacije

Beograd, 23. jul. Meseca novembra bo poteklo 15 let, odkar so v Bihaču na I. kongresu Združenje zveze antifašistične mladine Jugoslavije uradno potrdili obstoj pionirske organizacije na nekaterih osvobodjenih področjih. Glede na to so centralni odbor Zveze borcev Jugoslavije, CK Ljudske mladine Jugoslavije in Svet društev za skrbstvo otrok in mladih Jugoslavije sklenili, da bodo od septembra pa do dneva republike v vseh pionirskih organizacijah slovesno proslavili to obletnico in da se bodo pionirji med proslavo seznanili z delom svoje organizacije med vojno, z liki pionirjev-borcev, z glavnimi kraji in spomeniki narodnoosvobodilne borbe itd.

Pionirski oddelki bodo v tem času organizirali slavnostne

sestanke in zborovanja, taborništvene ognje, krajske pohode in srečanja z bivšimi partizanskimi voditelji. Posebnost proslave bodo pionirski pohodi »Bratstva — enotnosti«.

V vsaki republiki bodo v drugi polovici septembra organizirali republiške pionirske pohode, ki bodo trajali 7 do 10 dni. Pri teh pohodih bo sodelovalo po 10 pionirjev-zastopnikov vsake republike, ki bodo organizirani v vojaških formacijah s svojim štabom, partizanskimi znaki in zastavo. Smer pohoda bo po sledih najbolj znanih partizanskih oddelkov.

Na proslavi 15-letnice pionirske organizacije bodo sodelovali tudi pionirji iz TVD »Partizani«, taborniških organizacij, klubov Ljudske tehnike, Letalske in Planinske zveze ter drugih organizacij.

Polletna bilanca zunanje trgovine

Pričakujejo, da se bo uvoz zmanjšal v korist izvoza končnih izdelkov

Beograd, 23. jul. Do konca junija je Jugoslavija izvozila v 70 evropskih in izvenevropskih držav raznega blaga za 52 milijard dinarjev ali za okoli 8,5 milijarde več kakor v prvi polovici leta 1956. Po predhodnih statističnih podatkih smo izvozili tri četrtine našega blaga v prvem polletju na tradicionalne evropske trge, predvsem v Italijo, Zahodno Nemčijo, Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo.

Naši najvažnejši izvozni predmeti so bili v tem času bavne kovine, jeklo, gradbeni material in drugi industrijski polifabrikati, ki smo jih izvozili za okoli 6 milijard dinarjev. Surovino smo izvozili za več kakor 11 milijard din. živil, v glavnem živinorejskega porekla, za skoro 11 milijard din. Nekoliko manjše, toda prav tako pomembne postavke so v šestmesecnem izvozu tobak in tobaci izdelki, alkohole, pnevmatike, kemične industrije, medtem ko smo strojev, opreme, prevoznih sredstev in instalacijskega materiala izvozili za 2,7 milijarde, industrijskega blaga za široko potrošnjo za 2,4 milijarde din.

V splošnem je bil izvoz zadovoljiv. Pri izvozu je vsak mesec večji delež končnih industrijskih izdelkov in polizdelkov. More se pričakovati, da se bo v prihodnjih mesecih in tudi dalje struktura našega izvoza sploh, zlasti pa industrijskega izpremenjala v korist končnih izdelkov. Možnosti za to so danes, ker razpolaga naša industrija z zmogljivostmi in drugimi pogoji za povečanje izvoza opreme, valjanih in vlečenih izdelkov iz bavnih kovin, kakor tudi konzervirane mesa, sadija in povrtnine. Zunanjetrgovinski režim je bil v začetku leta mnogo bolj prožen, kakor je bil kdaj prej. Zato je omogočal, da bi izvozili več blaga, kakor smo ga v prvi polovici leta, kar pomeni, da naša proizvodnja in izvozna podjetja še niso izkoristila vseh možnosti. Zato pričakujejo od njih živahnost delavnosti v prihodnjih mesecih.

Naš polletni uvoz je dosegel vsoto 100 milijard dinarjev ali skoro 25 milijard več kakor v istem času lani. Največ smo uvozili živil — za več kot 28

milijard dinarjev, in sicer predvsem žita, sladkorja in maščob. Razen tega smo za uvoz strojev, opreme in prevoznih sredstev izdali 19 milijard din, za uvoz surovin skoro 17 milijard din, goriva in maziva 10 milijard din, precej velik pa je tudi uvoz kemičnih izdelkov — gnojil, farmacevtskih surovin in zdravil. Ostanek zneska do 100 milijard din je bil poleg drugega porabljen za razno blago za široko potrošnjo. Pomembno delež v uvozu imajo surovine in material za reprodukcijo.

V prvi polovici letos je bil uvoz večji kakor v prvi polovici lanskega leta, poleg drugega tudi zato, ker je bilo na razpolago več sredstev za uvoz surovin in reprodukcije materiala. Z dosedanjim uvozom surovin in reprodukcije materiala so bile precej zadovoljene potrebe industrije tudi za prihodnje mesece. Zato se more pričakovati postopno zmanjšanje uvoza in povečanje izvoza, torej pozitiven razvoj in naši plačilni bilanca s tujim svetom.

GOSPODARSKE VESTI

Japonska tovarna strojev v Braziliji

Kot se je zvedelo, so nastorili opremo in namestitve neke japonske tovarne za izdelavo strojev na neko holandsko tovorno ladjo, ki je na poti v Brazilijo. Ta tovarna se je nahajala na centralnem delu Japonske in jo sedaj seljo v Brazilijo in sicer v Sao Paulo zaradi jakanja boljše tržišča.

Prednost embarga za Kitajsko

Namestnik kitajskega ministra za zunanje zadeve Čang Han Fu je izjavil, da je imel embargo zahodnih držav na trgovino s Kitajsko ugodne posledice. Embargo je prispeval k uresničitvi gospodarske neodvisnosti okepni sodelovanje Kitajske z vzhodnoevropskimi deželami in zagotovil ugodne pogoje za napredek socializma. Namestnik je dejal, da so izgubili zavestniki Združenih držav Amerike mnogo možnosti za vzpostavitev trgovine, ki bi koristila obema stranema. Obrazil je ZDA, zlasti ministra za zunanje zadeve Dullesa, zaradi klevet proti Kitajski in zaradi sovražne politike. Namestnik je izjavil dalje, da so ZDA krive za korejsko vojno in da so pomagale Franciji in Vel. Britaniji v vojni v Indokjini ter Malaji.

Elektrifikacija kitajskih železnic

V teku drugega petletnega plana, ki ga bodo začeli izvajati prihodnje leto, bodo pričeli z elektrifikacijo kitajskih železnic. Po izjavi ministra za železnice v parlamentu, so načrti za elektrifikacijo železnic že gotovi. Predvsem bodo elektrificirane železniške proge Paotš — Čengtu, Peking — Paotš in Tatung — Paotš. Za izboljšanje obstoječih železniških prog bo vloženih 57% državnih investicij. V zadnjih štirih letih je zgradila Kitajska 4387 km železniških prog in s tem prekoračila načrte, predvidene s prvim petletnim planom. Najtežja je bila izgradnja proge Paotš — Čengtu, pri izgradnji katere je bilo potrebno postaviti 160 mostov in prebiti 300 tunelov na dolžini 688 km.

Predsednik družbe, kateri pripada ta tovarna, je izjavil, da je uredil preselitev tovarne v času svojega obiska v Braziliji, maja meseca t. l.

Grški izvoz krompirja v Vel. Britanijo. Grško ministarstvo za trgovino je odobril izvoz 850 ton krompirja v Vel. Britanijo. Od te količine je bilo dobavljeno že 8000 vreč.

Kulturne in gospodarske manifestacije na Jadranu

Split, 23. jul. Letos bo ob jadranski obali 8 večjih kulturno-umetniških, zabavnih in gospodarskih manifestacij ter vrsta manjših prireditve. Dubrovniške poletne igre splitske poletne prireditve, prvi hvarska festival amaterskih gledališč in zadarski festival športa so že v teku. III. festival jugoslovanskega filma v Pulju in Jadranski sejem in razstavo, odprli v soboto, 27. julija, zadarsko ribiško razstavo pa 4. avgusta. V okviru te poslednje manifestacije bodo odprli tudi razstavo umetniške fotografije »Človek in morje« ter razstavo Likovnih del (Sin'i salon).

Kulturne in gospodarske manifestacije na Jadranu

folklornih prireditev ter likovnih in drugih razstav. Razen popolnih ansamblov drame, opere in baleta splitskega, reškega in dubrovniškega gledališča se bodo obiskovalcem teh prireditev predstavili tudi najboljši umetniški kolektivi iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in Sarajeva, kakor tudi slavni solisti iz države in tujine. Razen kulturno-umetniških prireditev bosta pomembni in prizadavni, da bi oživela jadranska obala med turistično sezono, tudi gospodarski manifestaciji — jadranski sejem in zadarska ribiška razstava. Na Jadranskem sejmu bodo razstavljala gospodarska podjetja, ki so pomembna za jadranski pas in ki se bavijo s turizmom, ladjedelništvom, pomorstvom, cementno industrijo, jadranskimi kmetijskimi, kulturnimi itd. Medtem ko bodo na zadarski razstavi predstavili ribištvo in ribiški industrijo v vseh stopenjah razvoja bosta imela splitski sejem in zadarska razstava razen manifestacijskega tudi komercialni značaj. V Zadru bo razen domačih razstavljalo tudi nekaj tujih tvrdk.

Oh robu dogodkov

Po ovinku

V Moskvi so se začela pogajanja med delegacijama Sovjetske zveze in Zvezne republike Nemčije o sklenitvi trgovinske pogodbe, o vzpostavitvi konzularnih stikov med obema državama ter o reparaciji nekaterih Nemcev iz SZ.

Zaradi obstoječe politične geografije je prišla zahodnonemška delegacija po ovinku v Moskvo. Da ji ne bi bilo treba potovati skozi Vzhodno Nemčijo, je potovala v Moskvo skozi Kjöbenhaven, Helsinko in Leningrad. Toda ne glede na ta ovinek utegetno pogajanja v Moskvi ugodno vplivata na odnose med obema državama. Tako vsaj upajo zahodnonemški socialni demokrati. Čeprav sta izmed treh točk na pogajanjih dve točki izrazito politični, je tudi vprašanje sklenitve trgovinske pogodbe med obema državama po svoje politično vprašanje. Znano je, da je precej zahodnonemških industrijcev pritiskalo na bonnsko vlado, naj razširi trgovinsko zamenjavo s SZ. Toda določeni zahodnonemški krogi skušajo to zamenjavo čim bolj podcenjevati, češ da se je gospodarska blaginja v Nemčiji in na Zahodu v zadnjih letih še povečala, da zahodnonemškemu gospodarstvu niso potrebni na Vzhodu nobeni ventili in da se da z Vzhodom tudi brez pogodb krepko trgovati. Hkrati ti krogi poudarjajo, da je SZ negotov trgovski družabnik, boje zaradi političnih sprememb v državi.

Dejstvo pa je, da je trgovina med Zahodno Nemčijo in SZ nenehno naraščala. Ze leto 1954 je obseg blagovne zamenjave presegel 100 milijonov mark — desetkrat več kot leta 1953. Lani je ta obseg znašal že pol milijarde mark. Ne glede na vse to bonnska vlada še ni pripravljena skleniti dolgoročne trgovinske pogodbe z Moskvo. Toda i vlada i socialni demokrati, ki so pogajanja toplo pozdravili, gledajo z enim očesom na jesenske volitve in v znamenju teh volitev tudi ocenjujejo moskovske razgovore. **Bip**

Suho drevo

»Dinastija je mrtvo drevo, ki ga bodo tunizijsko ljudstvo in njegovi voditelji izkoreninili, je v svojem uvodniku napisalo glasilo tunizijske stranke Neodestour.

Se ta teden do namreč tunizijska ustavodajna skupščina na predlog vodstva stranke Neodestour razpravljala o ukinitvi dinastije Husein, ki ji od začetka 18. stoletja pripada tunizijski prestol. Napoved o ukinitvi bejevine je vsekakor izreden dogodek, dasiravno sklep ustavodajne skupščine v bistvu ne bo drugega kot uzakonitev stvarnega stanja. Kaže, da ni nobene ovire, ki bi znala preprečiti to ustavno spremembo in da bo še ta teden Habib Burgiba izbran za predsednika tunizijske republike.

Toda ta ukrep bo slej ko prej naletel na močan odmev v vsej Severni Afriki, verjetno pa tudi po arabskem svetu nasploh. S to spremembo stopata v ospredje dva problema: prvi se tiče neposredno Severne Afrike, drugi pa posredno razmer med Arabci, kjer so premnogokje na oblasti fevdalne vladarske družine.

Za Severno Afriko zna s to spremembo nastopiti novo razdobje, zakaj Burgiba je že ponovno govoril o svojem načrtu, po katerem naj bi ustanovili državno zvezo, ki bi združevala vse severnoafriške države: Tunizijo, Maroko, Alžirijo pa tudi Libijo, pri čemer bi bila tudi Sahara sestavni del te federacije ali konfederacije. Če ta veliki načrt pogledamo pobliže, potem lahko rečemo, da je tudi za rešitev »alžirskega problema« to skrajna edina možna pot; Francija bi pač morala popustiti v svojih težnjah, Alžirija pa bi kot neodvisna država postala sestavni del severnoafriške državne zveze. Videti je, da so se tudi nekateri francoski politiki že začeli ukvarjati s to mislijo, dasiravno ni še jasnosti, komu naj bi pripadla Sahara. Toda Burgiba je jasno povedal, da bi moralo biti saharoško rudno bogastvo temelj, na katerem bi sloveslo gospodarstvo Severne Afrike.

Drugi problem velja vsemu arabskemu svetu; gre namreč za napredek, ki ga Arabci ne morejo pričakovati, dokler bodo njihove države stonole na starem fevdalnem političnem in gospodarskem ustroju. — sic

DELO PODODBORA OZN ZA RAZOROŽITEV

Zorinovo predavanje

Predstavniki Sovjetske zveze je govoril članom britanskega parlamenta o stališču svoje vlade — Na ponedeljkovem sestanku pododbora se niso pokazali nobeni novi momenti v stališčih posameznih držav

LONDON, 23. jul. (Reuter) Sovjetski delegat v pododbora OZN za razorožitev Valerijan Zorin je govoril sinoči pred skupino 123 članov britanskega parlamenta o problemih razorožitve. Obširno je navedel stališče Sovjetske zveze in zahodnih držav o posameznih problemih sedanjih londonskih pogajanj in odgovoril na več vprašanj članov britanskega parlamenta.

Govorec o predlogu zahodnih držav, da bi poskuse s jedrskim orožjem ustavili samo za deset mesecev, je Zorin dejal, da bi takšen ukrep pomenil bore malo, saj od ene skupine poskusnih eksplozij do druge trajajo priprave ponavadi deset mesecev.

V britanskem Spodnjem domu se je danes začela debata o razorožitvi, katere podlaga bo vladna Bela knjiga o poteku sedanjih londonskih razgovorov o razorožitvi.

Glavni govornik v debati bo minister za zunanje zadeve Selwyn Lloyd.

Na včerajšnjem sestanku pododbora ZN za razorožitev se ni pokazala kakšna bistvenjša razlika v stališčih zahodnih držav in Sovjetske zveze do glavnih razorožitvenih problemov. Sovjetski delegat Zorin je spet pozval zahodne sile, naj sprejmejo predlog za takojšnje ustavitve poskusnih nuklearnih eksplozij, rekoč, da bi morali to stvar ločiti od ostalih. Drugo važno dejstvo med včerajšnjimi razgovori, ki so trajali okrog 40 minut, je bila izjava ameriškega delegata Stassena, da ZDA resno žele, da bi razgovore nadaljevali, dokler ne bo sklenjen sporazum o delni razorožitvi. Politični opazovalci v Londonu menijo, da stališče Stassena ustreza prepričanju ameriškega ministra za zunanje zadeve Dullesa, ki sta je bil izrazil v govoru po televiziji.

Po sovjetskem načrtu o atomski razorožitvi bi se morali sporazumiti glede ustavitve poskusov prel, preden bi delegati začeli razpravljati o nadrobnejših tega vprašanja. Sporazum o dolžini moratorija in dnevu njegovega začetka je treba skleniti takoj, nato pa se lotiti izdelave nadrobnosti. Če pa sporazum o nadrobnosti ne bi bil sklenjen do dneva, ko bi se morala začeti moratorij in nadzorstvo, bi ga lahko odložili ali

pa na kak drug način ponovno pretresali.

Zahodne sile zahtevajo sporazum o nadzorstvu in ustavitvi proizvodnje vodikovega orožja ob istem času. Obe strani se v načelu strinjata, da je treba ustavitve poskuse, nista pa enotni glede dolžine trajanja. Sovjetska zveza predlaga dve leti ali tri, zahodne sile pa 10 mesecev — in glede tega, če naj bi se o obliki nadzorstva sporazumeli pred ali po sporazumu o dolžini moratorija. Velika Britanija predlaga, da bi sestavili skupino strokovnjakov in izdelali predpise o nadzorstvu prel, preden bi sklenili sporazum o ustavitvi poskusnih eksplozij.

Podobor ima časa še devet dni, ker je bilo z resolucijo Generalne skupščine določeno, da mora predložiti poročilo Komisiji ZN za razorožitev do 2. avgusta. Sovjetska delegacija hoče, da bi bilo to poročilo — poročilo o sporazumu, večina zahodnih delegacij pa meni, da

bi zadoščalo poročilo o doseženem napredku. Zlasti ameriška delegacija se ošreva za to, da bi razgovore podaljšali, iz britanske in francoske delegacije pa se slišijo glasovi, da bi bilo brez koristi, če bi nadaljevali razgovore. Francoski delegat Jules Moch je izjavil včeraj v pododboru, da mora biti privolitev zahodnih sil na ustavitve poskusov povezana z rešitvijo ostalih težav v razorožitvenem programu.

Podobor je nadaljeval zasedanje danes popoldne.

Arestacije v Bejrutu

Bejrut, 23. jul. (Reuter) Libanonske oblasti so aretirale Nasiba Matnija in Malrija el Kakijsa, lastnika časopisov »Bejruth Telegraph« in »Al Sark«, ki sta objavljala članke proti vladi. Matni je obtožen, da je objavil napade na predsednika republike Chamouna proti El Kakijsu pa še ni sestavljena posebna obtožnica.

Britanska vlada razpravlja o Cipru

London, 23. jul. (Tanjug) Na današnji seji britanske vlade so govorili tudi o prihodnosti Cipra. Vlada je razpravljala o tem problemu, ker je britanski minister za kolonije Lennox-Boyd nadaljeval posvetovanje z guvernerjem Cipra feldmaršalom Hardingom. V uradnih krogih v Londonu ne dajejo nikakih pojasnil v zvezi z govornicami, da namestnik britanske vlade v kratkem objaviti svoje načrte o prihodnosti Cipra.

Shell in Izrael

London, 23. jul. (AFP) Izraelska vlada je poslala britanski vladi protest, ker je družba Shell prenehala delovati v Izraelu. V odgovoru na ta protest je britanska vlada, kakor se je zvedelo v ministru za zunanje zadeve, sporočila Izraelu, da je družba storila ta korak iz trgovskih razlogov, ne da bi se bila o tem posvetovala z britansko vlado. Razen tega je britanska vlada sporočila izraelski vladi, da to vprašanje preučuje.

»Val sumničenj«

Glasilo madžarske partije »Nepszabadsag« zahteva ukrepe proti »obrekovalcem in spletkarjem«

Budimpešta, 23. jul. (Tanjug) Glasilo madžarske partije »Nepszabadsag« zahteva, da obrekovalci in spletkarje v partijskih organizacijah madžarske socialistične delavske partije in v gospodarskih organizacijah pokličejo na odgovornost in da prenehajo goniti proti posameznikom, ki se je v zadnjem času tako razpisala.

Nevečajoč vrsto primerov neupravičenih obtožb proti ljudem na položajih, poudarja časopis, da so blateni ljudje več ali manj žrtve kovarstva in da morajo nositi posledice celo tedaj, ko so njihovi primeri preiskani in je dognano neutemeljenost obtožb, ki se tičejo v glavnem dejanj iz lanskega oktobra.

Številne obtožbe se spreminjajo v kladno reko, ki se je razlila iz svoje struge in odplavlja posamezne partijske organe in organe oblasti piše »Nepszabadsag«. Vse te obtožbe krajevo diragostno čas, ki ga partijske organizacije potrebujejo za utrditve partije, ter odvračajo pozornost partijskih organizacij od pravih sovražnikov. Posamezne organizacije se spričo tega prisiljene, da čedalje bolj odločno zahtevajo preiskave proti poštenim ljudem. Sirta se nezaupejanje in ozračje sumničanja, obrekovalci in spletkarji pa ostanejo nezakazovani. Pogosto se dogaja, da je osumičeni, če se srečno izkoplje, zadovoljen in ničesar ne ukrene proti obrekovalcu. Glasilo madžarske partije poudarja, da je treba začeti ostro in neusmiljeno borbo proti spletkarjem in krivice posklicati na odgovornost.

GOVOR AMERIŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA O RAZOROŽITVI

Ameriške štiri točke

Dulles je navedel štiri točke kot osnovo za stališče ameriške vlade: sistem inspekcije, prepoved proizvodnje fizijskih tvarin, zmanjšanje števila vojakov in izdelava dirgiranih izstrelkov izključno za miro-ljubne namene

WASHINGTON, 23. jul. (USIS) Ameriški minister za zunanje zadeve John Foster Dulles je imel sinoči po radiu in televiziji govor, v katerem je navedel stališče ameriške vlade do razorožitve. Našel je štiri točke ameriškega predloga za razorožitev, rekoč, da so zahodne države že izrazile soglasje z njimi.

Kot prvo točko je ameriški minister za zunanje zadeve navedel sistem inspekcije. Dejal je, da ZDA privolijo, da postane vse severno ameriško ozemlje vključeno v pas in-

spekcije, Sovjetska zveza pa mora v zamenjavo za to privoliti na ustrezno ozemlje na svojem področju. To naj bi bil šele začetni pas, ki bi ga pozneje lahko razširili. Zajel bi področje v okviru arktičnega kroga in Aljaska ter Aleute, kar pomeni, da bi od Sovjetske zveze zahtevali, da bi v inspekcijski pas vključila vzhodni del Sibirije, Kamčatko in Kurile. Ameriška vlada se pravkar posvetoje s kanadsko vlado, da bi tudi Kanada dovolila inspekcijo na delu svojega ozemlja. Dulles je izrazil upanje, da bo Kanada privolila na to. — Glede evropske inspekcijske cone je Dulles dejal, da se ameriška vlada o tem posvetoje s svojimi evropskimi zavezniki.

Druga točka ameriškega načrta obsega uporabo in proizvodnjo atomskega orožja. Ameriška vlada se zavzema najprej za sklenitev sporazuma o pre-

previdni proizvodnje fizijskih tvarin v vojaške namene, dalje za sporazum o znižanju sedanjih zalog nuklearnega orožja in predelavo le-tega za miro-ljubne namene ob pomoči mednarodne agencije za atomsko energijo in končno so ZDA privolile skleniti sporazum o ustavitvi nuklearnih poskusov z dobo desetih mesecev.

Tretja točka, ki jo je razložil Dulles, obsega organizacijo konvencionalne orožitve in oboroženih sil. Prvi korak v tem bi bil, da bi se ZDA in Sovjetska zveza sporazumeli, da bosta svoje oborožene sile znižali vsaka na 2,5 milijona mož.

Četrta točka obravnava teledirigirane izstrelke. Dulles je izjavil, da so ZDA pripravljene sodelovati pri izdelavi sistema, ki bi zagotovil proizvodnjo teledirigiranih izstrelkov izključno za miro-ljubne in znanstvene namene.

Zaključujoč svoj govor, je ameriški minister za zunanje zadeve dejal, da se ameriška vlada zaveda, da so predlogi, ki jih je našel, šele začetek in bodo imeli kot taki omejen učinek, prav tako pa je prepričan, da so realistični. Če se bodo ti začetni koraki pokazali za uspešne, bomo lahko napredovali. Ko je dodal, da ti koraki na poti razorožitve ne morejo zamenjati politične rešitve velikih svetovnih vprašanj, je Dulles rekel, da morata prizadevanje za omejeno oporožitev in težnja po politični ureditvi problemov stopati vzporedno.

Svet je proti atomski vojni

New Delhi, 23. jul. (Reuter) V prvem govoru, ki ga je imel v parlamentu, odkar se je vrnil s potovanja po Evropi, je izrazil predsednik Nehru prepričanje, da je na svetu močan odpor proti uporabi jedrskega orožja in atomski vojni. Dejal je, da je glede razorožitve položaj boljši, da pa strah in sumničanje ovirata sklenitev sporazuma o razorožitvi. Indijski predsednik je izrazil upanje, da bo do sporazuma prišlo. Nehru meni, da bi tudi delni sporazum utrl pot za širši sporazum.

TELEGRAMI

JERUZALEM — Izraelska vlada je vložila pritožbo proti stalni strški kršitvi 1. člena sporazuma o premirju iz leta 1949, s katerim so se vse podpisnice zavezale, da ne bodo zagrešile sovražnih dejanj. O svoji pritožbi je izraelska vlada obvestila tudi diplomatske predstavnike ZDA, Velike Britanije in Francije v Tel Avivu.

KARTUM — Sudanski minister za zunanje zadeve Mohamed Ahme Mahgub je sprejel povabilo grške vlade, naj uradno obišče Grčijo. Obisk bo trajal tri dni.

KARTUM — Azilska gripa, ki je dlje razsajala v državah jugovzhodne Azije in na Srednjem vzhodu, se je pojavila tudi v Sudanu. Samo v glavnem mestu Sudana Kartumu je zbolelo nad dva tisoč ljudi. Smrtnih primerov do zdaj ni bilo.

TOKIO — Japonska bo protestirala pri Sovjetski zvezi, ker je za tuje ladje in letala zaprla zaliv v Vladivostoku, češ da je to »kršitev mednarodnega prava«.

SEUL — Zastopniki Japonske in Južne Koreje so začeli uvodne razgovore za navezavo normalnih zvez med državama. V prvih razgovorih je šlo za izpustitev japonskih ribčev, ki so jih pridržali na Korzi, oziroma korejskih na Japonskem.

DŽAKARTA — V Bandungu in Džakarti so aretirali 12 častnikov in civilistov, češ da so hujskali k oboroženemu nastopu. Zastopnik za tisk je izjavil, da so zaplenili nekaj orožja in dokumentov.

JOHANNESBURG — V južnoafriških rudnikih v Transvalu in severnem Natalu je za boleznijo, podobno azilski gripi, zbolelo 8.000 ljudi. Epidemija se je razširila tudi na nekatera rudarska področja.

MOSKVA — V Sovjetski zvezi dela v raznih področjih gospodarstva in kulture 6.257.000 specialistov, ki imajo višjo in srednjo izobrazbo. Leta 1913 je bilo takih specialistov samo 190.000. Letos bo Sovjetska zveza, kakor piše današnja »Pravda«, dobila 770.000 novih specialistov z višjo in srednjo izobrazbo, 71.000 inženirjev, 26.000 agronomov, 31.000 zdravnikov in drugih strokovnjakov.

Čudne volitve v Libanonu

Libanonskim volitvam kaže posvetiti nekaj vrstic: to pa ne toliko zaradi samih izidov, pač pa zato, da bi nam bile jasnejše razmere v tej majhni bližnjevzhodni republiki.

Nekdo je dejal, da je Libanon »omulizja različnih narodov; ta definicija vsaj do neke mere drži, čeprav ne gre toliko za narode, temveč za razna plemena, verske sekte in fevdalne skupnosti. Prav to nam po svoje pojasnjuje libanonski »nacionalizem«, ki je postal nekak protitežnjak za »arabsko enotnost«.

Poglejmo si najprej nekoliko libanonsko ustavo, ki so jo pogodovili iz dveh francoskega mandata. Po tej ustavi bi naj bi predsednik republike kristjan (običajno manorit), predsednik vlade pa sunitski mohamedanec, prav tako pa naj bi bili po raznih tamkajšnjih verskih ločinah razdeljeni ministri, pčleg njih pa naj bi imela to razdelitev tudi narodna skupščina. To dejstvo nam pojasnjuje je vsekakor zanimav ali pravilne — skrajno starokopitni volilni sistem, po katerem so potekale tudi nedavne parlamentarne volitve.

Med letom 1950 in 1953 je poldrug milijon Libanoncev v narodni skupščini predstavljalo 88 poslancev; toda po nekruvatem prevratu septembra 1952, ko je prišel na vodstvo države Kamil Samun, so število poslancev zmanjšali na polovico. Okrog števila poslancev pa so pred junjskimi volitvami govorili kar precej, zakaj nekateri so si želeli še manj poslancev

verskih sektah pa je vsakdo upravičen voliti samo v svoji skupnosti, se pravi tam, kjer je rojen, ne pa tam, kjer prebiva. Gre torej za poseven fevdalni volilni sistem, ki razburja množice napredne duhove, ki pa žal, nimatej toliko moči, da bi kar koli spremenili. Zato je tudi razumljivo, da politične stranke v Libanonu nimajo nobene prave vrednosti, pač pa odloča pri volitvah predvsem »osebnost«, ki kandidira, zlasti pa rodbinske zveze.

Po tem uvodu si poglejmo pobliže, kaj so prinesle nedavne volitve. Po preteklem novembru, se pravi po sueski krizi, se je v Libanonu osnovala opozicijska skupina — prosijsko je v prosijskovo orientirana, »Nacionalna fronta«, ki je hotela spremeniti vladno politiko, kakršno je vodil Libanon od konca leta 1956, ko je prevzel vodstvo vlade Sami Solh. Opozicija je hotela vreči vlado z namenom, da bi se tudi Libanon pridružil »arabski politiki«.

Opozicija je naslonila svoj program tako rekoč na mednarodna vprašanja, kar pa — tako je vsaj videti — v Libanonu nima velikega odmeva, upoštevanje pri tem prav tisto versko-plemensko razdrobitev, ki ju še smeraj prav tako kot — recimo — v križarskih časih. Vlada pa se ni dala preveč

vzmenirjati zaradi opozicijskih zahtev, pač pa se je njen zunanji minister Charles Malik, ki ga je kairski radio označil za »zahodnega agenta«, res trudil, da bi odbral najboljše zveze z zahodnimi državami. Vlada je tudi ostro nastopila zoper različne sabotažne poskuse, kot je bil na primer atentat na angleško banko, na britanski klub v Bejrutu, na skladišča Iraq Petroleum Co. v Tripolisu in je celo izgnala egiptovskega vojvškega atašeja, ker so v njegovem avtomobilu našli bombe. Značilno za politiko libanonske vlade je tudi dejstvo, da je bil Libanon prva srednjevzhodna vlada, ki je marca odobrila Eisenhowerjevo doktrino.

Opozicija je sklenila, da se bo z vlado spustila v odkrito borbo. Zaradi tega je prišlo komaj devet dni pred volitvami do »prekusa moči«. Opozicija je za povod izkoristila prepoved nekega predvolilnega zborovanja, zavoljo česar je hotela izvesti generalno stavko in sprožila hude demonstracije. Prišlo je do spopadov med demonstrantami in policijo, pri čemer je pet oseb zgubilo življenje. Opozicijski voditelj Saeb Salam, ki je že bil ministrski predsednik, je bil pri teh demonstracijah ranjen. Po teh spopadih je prevzela nadzorstvo nad »redom in mirom« libanonske vlade, njen poveljnik general Sehab pa je zagotovil, da bodo volitve potekale pod nadzorstvom vojske. V vlada sta bilačasno sprejeta dva pred-

stavnika opozicije (Hiti in Beihun), da bi nadzorovala potek volitev.

Volitve so izvedli v več rokih. Najprej 9. junija za Beirut in južni Libanon. Pri teh volitvah panarabska propagandna opozicija ni imela posebnega uspeha. Vladni kandidati, ki so se opirali na svoje ime in na podporo rodbin, so dobili 15 sedežev, predstavniki »arabske« politike 4, ostali 3 sedeži pa so pripadli neodvisnim.

Drugi del volitev je bil čez dva tedna. To razdobje je tudi opoziciji zadoščalo, da popravi svoje napake, se pravi, da presumeri svoje propagando od docela zunanje-političnih tem za notranjepolitične zadeve.

Pri volitvah 19. junija je marnoritski volilni okraj v Džebel Lubnanu kot en sam blok glasoval za vlado, toda v okraju Beika, ki meji na Sirijo, je opozicija dobila 4 sedeže, neodvisni 6, vladni kandidati, pa nobenega.

V okraju Zhorta je nastopil eden izmed najmočnejših voditeljev opozicije Hamid Frangiés. Tu se je pokazalo že stoletno nasprotstvo med dvema plemenoma. Eno plemo je bilo za Frangiésa, drugo pa za vladno. Med obema plemenoma je prišlo do obračunavanja, poboju in 23 mrtvih. Frangiés je pri volitvah dobil večino.

Končni izidi parlamentarnih volitev v Libanonu so dali naslednjo podobo. »Nacionalna fronta« je dobila v parlamentu 10 sedežev; ti poslanci bodo pod vodstvom Frangiésa osnovali svojo skupino. Ni še znano, če se bo tej opozicijski skupini pridružil še skupina 9 poslancev, ki jih vodi bivši ministrski predsednik Rašid Karamé. Ostalih 47 poslancev pa se v glavnem strinja s politiko Kamila Samuna, se pravi z bolj ali manj prozahodno usmeritvijo. To pomeni, da bo Libanon še naprej vodil dosedanjega politično zvezo z Zahodom in usmeritev, ki je protisirska, pa tudi »protiarabska«, če pod pojmom »arabska politika« razumemo politično smer, ki jo zagovarja »Naser in sirski voditelji«.

V Libanonu so sicer opravili volitve, kar pa še ne pomeni, da so s tem urejene tudi politične razmere v tej državi. Razmere na Blížnjem vzhodu so pač »fluidne« in še marsikaj bomo nemara slišali o libanonskem političnem življenju.

Dr. D. S.

Vpliv delovnega razmerja in produktivnost

Ni vseeno, kako obstoječi predpisi o delovnem razmerju regulirajo odnose med delavci in uslužbenci ter gospodarske organizacije, oziroma kakšne pravice in dolžnosti dajejo zaposlenim, ki so obenem samoupravljali svojih gospodarstvenih organizacij. Nacija sklenitve in prekinitve delovnega razmerja in elementi ter pojavi v obstoječem delovnem razmerju imajo dokaj velik vpliv na delavce, posledno pa na delavsko samoupravljanje in na produktivnost v podjetju.

Na tem področju je naša gospodarska zakonodaja še v marsičem pomanjkljiva in potrebna dopolnitev ter izpremenb. Ne zagotavlja v polni meri potrebne stalnosti in zanesljivosti delovnega razmerja, nekatere kategorije delavcev pa prikrajša za pravice — zlasti one iz socialnega zavarovanja. Psihološki vplivi, ki ga ustvarjajo te in druge pomanjkljivosti, prizadeta ljudje ne vzpodbujajo za boljše organizacijo dela ter zmanjšujejo njihovo delovno storilnost. Novi zakon o delovnih razmerjih, ki ga pripravila komisija zvezne ljudske skupštine in zveznega izvršnega sveta, se bo skušal ogniti navedenim pomanjkljivostim ter postaviti delovno razmerje na zdrave temelje, ki bodo kar se da vzpodbudili težnje k večji produktivnosti.

Dokaj slab način sklepanja delovnega razmerja je ta, da sicerne pogodbe z delavcem pogodbijo le za določen čas, ki ga potem po potrebi tudi po trikrat, štirikrat podaljša, tako da z istimi delavci tolikokrat zaporedoma sklene pogodbe. Prav tako slabe so pogodbe, ki se nanasajo le na dovršitev določenega dela, pa čeprav to delo traja dolj časa. V obeh primerih so delavci je kot nekaki prehodni, ki nimajo istih pravic in istih dolžnosti kot redni delavci. Zvest, da tako ne bodo dolgo v podjetju, pa

vpliva slabo tudi na njihovo delovno storilnost. In se to do dodatkov za otroke zaradi nezadostne delovne dobe pridejo le redko, enako je s pokojnino in ostalimi pravicami, ki temelje na delovnem stažju.

So pa nekatere stvari, ki jih ni mogoče regulirati s predpisi. Odvisne so le od predudarnosti, pozornosti in od pravičnega odnosa delovnega kolektiva oziroma vodilnih ljudi napram novosprejetemu članu delovnega kolektiva. Če ob nastopu službe le-ta ne bo bilo primerno sprejet, bodo že po zaslugi te prve začetne nepravilnosti nastale daljnosežne posledice v zavesti delavca. Svoje delo ter družbene funkcije v podjetju bo zamemal, namesto da bi se z njimi odlikoval.

Po sedanjih predpisih so sezonski delavci prikrajšani za pravice iz socialnega zavarovanja. Delavci v gradbeništvu, gostinstvu in kmetijstvu na primer, ki v zimskih mesecih ne delajo, nimajo neprekinjene delovne dobe za pridobitev pravic do dodatka za otroke in tudi izgledi, da bi ti delavci prišli do polne pokojnine, so nujni, saj se jim delovna doba nabira zelo počasi. Ena-

ke neugodnosti zaradi pre-majhnega neprekinjenega delovnega staža nastopajo pri uveljavitvi pravice do dopusta, pri oskrbnini zaradi nezaposlenosti itd. Morda bi bila ustrezna rešitev tega vprašanja v podaljšanju rednega delovnega časa v sezoni in bi potem k pokojnini šli, da je delavec opravil v sezoni toliko delovnih dni, kolikor bi jih dobil, če bi skupno število v sezoni opravljenih ur delili z 8 (osemurni delavci). Če bi napravili tako, potem bi videli, da tudi sezonski delavci, na primer v kmetijstvu, ne napravijo nič manj delovnih ur na leto kot delavci v industriji.

Dokajšnje zlo je delo v tur-nisih, s katerim prakticirajo

pri železnici, v tovarni glinice v Kidričevem in tudi drugje. Dokaz prenapornosti je manjša produktivnost, pa tudi večji odstotek nezgod. Se slabše je z večkrat deljenim delovnim časom pri železnici. Delavec je ves dan (včasih od 3. ure zjutraj do 22.) vezan na službo, čeprav se vmes nekajurne prekinitev. Tako nima niti sklenjenega delovnega časa, niti sklenjenega prostega časa in seveda za delo tudi ne ustrezne nagrade. Tako je na nekaterih progah, ki imajo manjši promet, in je zato tudi intenzivnost dela manjša. Vendar če že ne bi bilo mogoče z nastavitvijo večjega števila delavcev odpraviti tega stanja, vsaj bi bilo treba urediti vsaj polno plačevanje nadur.

V delovnem razmerju je še vrsta stvari, ki posredno ali neposredno lahko vplivajo na delovno storilnost, tako odmor pri delu, redni in izredni dopusti, fluktuacija, higien-sko-tehnična zaščita, zdravstvena preventivna služba, disciplinsko kaznovanje itd., ki se jih bo zategale s svojimi določbami tudi lotil novi zakon o delovnem razmerju.

Nov radijski oddajnik na Reki

Reka je dobila nov radijski oddajnik z jakostjo 2 kilovata, ki je namenjen oddajanju lokalnega reškega radija. Izdelalo ga je podjetje »Radioindustrija« v Zagrebu. Novi oddajnik dela na valovi 202,2 m oziroma 1.484 kilohercov. blš

Več skrbi planinam

Na Goriškem si ljudska ob-last in združene organizacije prizadevajo, da bi se razmere na naših planinah izboljšale. Pri tem so ponekod dosegli že pomembne uspehe pri čiščenju pašnih površin zaraščenih planin, gradnji novih planinarskih staj in novih napajališč, s katerimi vse bolj izpodrivajo stara, primitivna, v zemljo izkopana napajališča, ki jim pravijo lepote. Napredek je bil dosežen tudi v tem, da koristniki planin to gospodarsko panogo priznavajo kot gospodarstvo splošne važnosti in da se planine morajo upravljati v splošnem javnem interesu in ne po volji in želji posameznikov. Tako so na primer naredili v Brežinju kmalu po vojni, ko so v času pred priključitvijo pašnike razdelili in jih potem po trezni presoji ponovno združili in jih v zadnjih letih tudi skupno precej izboljšali.

Pri vseh teh prizadevanjih pa bi bilo treba vključiti za boljše gospodarski učinek še smotno in narčno delo pastirjev. Ko v poletnem času hodimo po naših planinah, opazimo, da je glavna zaposlitev pastirjev nadzorovanje črede in molza krav, ves ostali čas pa preživijo tako-rek v brezdelju. Soločno žu- no pa je, da pastir lahko pri tu- vanju čred na planini mnogo pripomore k taki ureditvi planin, da bi bilo veselje obiskovati vrzome planinarske obrate.

Seveda bi bilo potrebno, o čemer naj razmišljajo kmetičke zadruge, omogočiti pastirjem, da bi ta posel lahko opravljali. Nagrade za tako delo pa bi se nečimovno bogato obrestovale. V jeseni po pašni na bi pašne površine pravilno gnojili, s či-

mer bi izpred planinskih hle- nov odstranili velikanske kupe gnojla, ki se že desetletja kopi- ki neokroščen in kvartir izgled naših planin. Tudi turisti se ču- dijo tej malomarnosti neuporab- ljenega organskega gnojla za iz- boljšanje planinarstva.

To smo zapisali, da bi vsaj za prihodnjo sezono planinarski odbor pri kmetičkih združenjih, ki upravljajo planine, o tej stvari malo bolje premislili in spre- jeli ustrezne ukrepe. Spomniti pred pašo pa bi morali pašne površine očistiti in zravnati razrgano travnato rušo. Na ta način bi se večini red ruše hitre- je celil kot po prirodi; sami in se bolje ohranili. Med pašno se-

zono pa bi lahko očistili plani- ne raznega plevela, klemenja in opravičali druga drobna dela. Pravilno urejena planina nam- rečno zahteva kot gozd ali me- stni park svojo določeno nego, da nam nudi čimveč koristi. Tega naši pastirji še ne pozna- jo, saj se je ohranil še vedno star sistem paš. Koristne na- prave so tudi ureditev poti, pre- graje pašnikov za pregonski način pašje itd. Upajmo, da bo- do letošnje in prihodnja repu- blica tekmovalna v kmetijstvu dala v tej smeri več vzpodbud in zanimanja našim planinarjem živinorejcem za smotrnejšo ure- ditev planinarskih obratov. J. P.

ZAGREBŠKA KRONIKA

ZAGREB DVA NOVO TRŽNICO NA VELIKO. Zltnjak, bodoče žil- vsko središče Zagreba, kjer do- končuje vlogo hidralinice za 500 vagonov zmogljivosti, kjer je ve- lika mlekarna in grade več to- tih dni veliko trdnico za oskrbo- vanje mesta s sadjem in povrtni- no. V tej trdnici je prostora za več sto vagonov, zgrajena pa je po hitrih pripravah in izvedbi, ki jo izvajar konoktelje. Tako je Za- greb dobil oskrbovalno središče za sadje in povrtnino, kjer se oskrbuje skoraj vsa trgovska mreža.

ZAGREBČANI VARNUEJO. Po najnovejši statistiki ima Zagreb nad 90.000 varčevalcev, ki so vje- žili svoje prihranke v posamezne hranilnice v mestu. Sedaj višena vsota je presegla 2 milijardi di- narjev, v varčevanju pa prvoje- lence so delavci in gospodinjke. Največ vlog ima Gradska štedil- nica, vlogo pa se gibljejo največ od 500 do 5000 din.

5000 OZDRAVLJENIH ALKOHO- LIKOV. Leta 1956 so odprli v Za- grebu dispanser za psihogeno, zatem pa prvo postajo za alkoholi- ke v državi. Dosegli je šlo skozi to postajo okoli 5000 alkoholi- kov, izmed katerih jih je 5000 popol- noma ozdravljenih. To je pomem- ben uspeh, vendar pa je na pod- ročju Zagreba še okoli 5000 no- toričnih alkoholičkov, izmed ka- terih se nekateri zdravijo, drugi pa se zdravilno izogibajo. Za- nimljivo je, da je med alkoholi- čarstvom moških v starosti od 40 do 50 let, žen pa v starosti od 30 do 40 let. Moški alkoholičji pijejo največ vino, ženske pa šnape. Zanimivo je tudi podatek, da je samo 4,6% žen in 1,2% moških alkoholičkov začelo piti zaradi sla- bega gmoznega stanja. Največ je alkoholičkov postalo pod vplivom družbe.

Protiperonosopna služba. Ker je v zadnjih dneh padlo precej padavin in ponekod tudi toča, svetujemo vinogradnikom Slovenije, ki niso pokropili svo- jih vinogradov v času od 10. do 15. t. m., naj jih čimprej pokropijo.

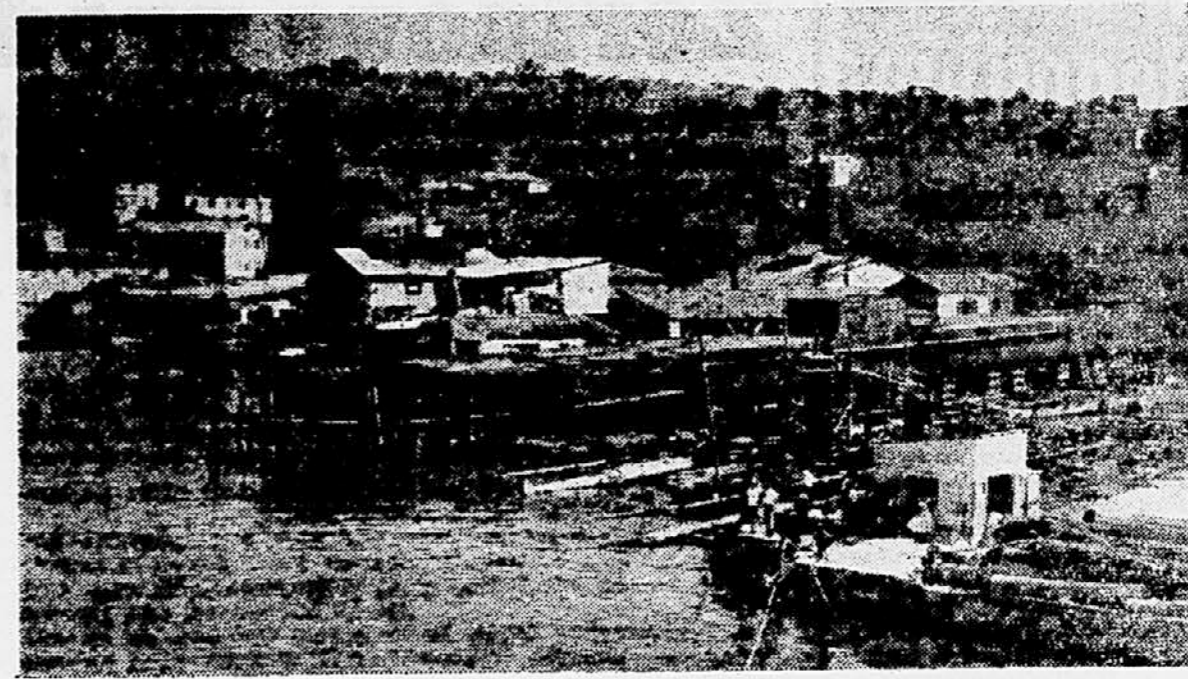
V vinogradih, kjer se pojav- ljajo na grozdih gosence groz- denke sukaka ali grozdnj črv, je treba vinskih trod pokropiti z 0,5% (to je 1/2 del na 100 vode) sistemom Metastaystokom ali Pestoxom. Ker so ti pripravki zelo strupeni, moramo z njimi previd- no ravnati. Lahko uporabite tudi manj strupeno škropivo 0,2% Lin- dan ali 0,5% temni pripravki škro- pimo po potrebi posebej ali pa jih prirešamo Bordojski brozi ali Dithanu.

Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod

Združenje kmetijskih posestev Vojvodine

Novi Sad, 23. jul. V Novem Sadu so danes ustanovili Zdra- ženje kmetijskih posestev Voj- vodine z nalogo, da pospešuje kmetijsko proizvodnjo. Zdra- ženje bo spremljalo razvoj zna- najnovije izkušnje iz kmetij- ske prakse med svoje člane. V Vojvodini je danes 193 kmetij- skih posestev, ki imajo skupno nad 216.000 ha zemlje ali nad 11% vseh obdelovalnih površin.

IZ PIRANSKE LADJEDELNICE

Med večja dela, ki jih je prevzela piranska ladjedelnica, gre gradnja železnega šlepa za nafte po naročilu siskega Donavskega Lloydja. Šlep so začeli graditi februarja, pogodbeni do- bavni rok pa je 25. september letos. Dolg je 72 m, širok 10 m, visok pa 2,45 m. Nosilnost šlepa bo 1000 ton. Na sliki: pogled na šlep v gradnji s tankerja »Pohorje«, ko je bil le-ta pred ne- davnim za nekaj dni v svojem matičnem pristanišču, — F. M.

V tovarni obmeji

Tovarna lesovina in lepence v Cerškaku se ukvarja s številni- mi problemi. Med najresnejše sodi vsakokrat nabava novega parnega sušilnega kanala, s ka- terim bodo proizvodnjo pove- čali letno za 800 ton lepence in brutoprodukt za 82 milijonov dinarjev. S parnim sušilnim ka- nalom bodo lepenco lahko su- šili tudi v zimskem času in v slabem vremenu, medtem ko so doslej bili vezani le na zračno sušenje. Za nabavo novega par- nega sušilnega kanala so si že zagotovili finančna sredstva ter je OLO Maribor pokazal izred- no razumevanje za kredite za izvajanje rekonstrukcijskih del. Zaenkrat je odprto le še vpra- šanje deviznih sredstev. Kol- kor bodo razpolagali z deviza- mi, bodo kanal postavili že do konca leta. Letos je veliko po- vpraševanje po lepenci ter so morali letos odkloniti naročila za okrog 5000 ton lepence, med- tem ko znaša letna proizvodnja le 3300 ton. Tovarna je dala so- glasnost za uvoz 100 ton lepence za izdelovanje kovčkov, če- prav bi jo s parnim sušilnim ka- nalom lahko sama izdelala. Prav tako nameravajo podaljšati tudi dvorano za izdelavo lepence. Preurediti bodo tudi vodostojne naprave, ker je Mura z dneva v dan bolj uma- zana. Prav tako je predvidena rekonstrukcija vodovoda za pit- no vodo, ker je kolektiv in na- selje v letnem času brez pitne vode. Geodetski zavod iz Ljub- ljane je opravil terenska razi- skovalna dela in ugotovil na- hajšička talne vode. Izkopali so vodnjak, uredili črpalno postajo in zamenjali stare vodovodne cevi. Letos so dogradili tudi lesočistilnico in parnilnico lesa z novim parnikom, ki je eden najmodernejših v naši državi. V parnikih vlagajo les nepo- sredno s naloženimi vozčki ter tako prihranijo na energiji, ka- lorijah in času. Pri starih pa- rnikih so morali ljudje delati pri temperaturi 40 do 50 stopinj Celzija ter so bili izpostavljeni škodljivemu izparovanju mrav- ljinačne kisline. Podjetje leži ob obmejni reki Muri ter zato na- črtno ureja obrežje vodnega ka- lja, jezovnih in prekinljivih na- prav. Leta 1954 je namreč po- plava povzročila podjetju nad 10 milijonov dinarjev škode. Poseben problem tovarne je

njena starost, saj obratuje že 69 let ter večina strojev dela izpod ustanovitve. Nabavili so hidropulper za razvlakljenje starega papirja kot surovino za svojo lepenco. Prototip za ta stroj je izdelal Zavod za razi- skavo materiala LRS. Prav ta- kov nameravajo zgraditi most čez vodni industrijski kanal. V to- varni skrbijo tudi za dopust in razvedilo delavcev. Letos ure- jajo lastno počitniško kolonijo v Savudriji, kjer so postavili montažne weekend hišice. Letos se je prijavilo za letovanje

180 članov delovnega kolektiva, ki se bodo zvrstili v šestih iz- menah. Odprli so tudi obratni bife, v katerem si delavci in nameščeni lahko po rezijskih cenah nabavijo malice, cigareta in brezalkoholne pijače.

Zaradi pomanjkanja lepence delajo člani delovnega kolekti- va tudi ob nedeljah, da bi vsaj zadostili glavnim potrebam. Le- tako je mogoče, da zadovoljijo čevljarstvo, prehransko, kovin- sko, radioindustrijo in nekatera druge panoge, ki so glavni od- jemalci lepence. M. K.

Ob dvojni številki »Nove proizvodnje«

Priznati je treba, da naša teh- niška strokovna revija »Nova pro- izvodnja«, ki je glasilo Zveze dru- stev inženirjev in tehnikov LRS, dostojno predstavlja naše tehni- ške in gospodarske uspehe in pri- zadevanja naših strokovnjakov za dvig tehnike in za večje uspehe v našem gospodarstvu. V njej so objavljene najaktualnejši članki, ki obravnavajo uspehe in težave v naših področjih in gospodarskih organi- zacijah, ki rešujejo tehniške in gospodarske probleme, ki popisuje uspešne in domnane v insti- tutih, posameznih podjetjih in iz- najdbe posameznih strokovnjakov s namenom, da bi o vsem tem iz- vedela vsa proizvodna podjetja v državi in da bi vse to izkoristila v svojih proizvodnih in tehnolo- škikh postopkih. Namen teh objav je tudi, da bi se izvedeli vsi inštituti v državi ter da bi se iz- koristila vsa naša strokovna in iz- najdbena sredstva, ki so namenjena za reševanje tehniških in gospodarskih problemov. Tako uspešno utrja pot tudi v vse inozemske države. Zaradi inozemske je vsak članek ozna- čen z oznako »Nove proizvodnje«, ki pa so objavljene kratki povzet- ki v angleškem, francoskem, nem- škem, italijanskem in v arabskem jeziku.

3-17 »Nove proizvodnje«. Vsebi- ni je bogata in zelo zanimiva. Posebno pa je treba ureditvijo poveljaviti zaradi skrbi za zdravje vovnetnega stiska in zaradi pri- zadevanja uporabe domačega teh- ničnega izraza.

Avtor Ivan Čejmiga objavlja 3 članke o rudniku lignita Velenje, o rudniku železne rudišče v bli- zini Rudnika lignita Globoko. V teh člankih podaja zgodovinski razvoj, geološki opis, semipisano lego, montano posest, lastni- štvo, organizacijo teh rudnikov, popis rudniških naprav in pod- zemeljskih del in razne zanimive statistične podatke o teh treh ru- dnikih lignita. — Inž. Viktor Sedig, ki sodeluje v rudnikih in železar- ni Škoplje, popisuje razvoj, da- našnjo tehniko in metode vrtanja podzemeljskih rovov in tunelov v FLR in v nekaterih drugih na- prednih državah, opisuje domačo proizvodnjo in kakovost vrtalnih klavir in drugih vrtalnih priprav in napoveduje, da bo naša država v razvoju in izdelovanju naj- kakovostnejših vrtalnih naprav po- stala popolnoma neodvisna od uvoza. Vrtalna klavira že izdeluje Zvezarna v Travniku. — Prof. dr. Karel Štokan in inž. Janez Kočmar sta prispevala članek

»Vskladitve velikih gnot«, ki je visoko znanstven in zanimiv za vsa podjetja, ki vskladitvejo hrano, žita, goriva, premolne in- ter al. »Možnost izkoriščanja ostankov destilacije emka v Chikarni Celje« dobil Prešernovo nagrado Univer- ze v Ljubljani za leto 1956. »Nove proizvodnje« namenjuje prikazati upravičenost uvedbe kotnega po- stopka za predelavo ostankov us- silacije emka, avtor Dr. Leon Jerovec avtor članka »Računovod- stvo standardnih stroškov« most med tehniki in ekonomisti, ker v vseh industrijskih razvijah in na- ložbah upoštevamo standardne stroške, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z njim ugotovljati posamezni stroški v cenah in mo- žnosti v zaposlenosti, v izkorisča- nju zmogljivosti in razlik v in- tenziteti. — Dr. Leon Jerovec po- daje pregled organizacije in na- ložbah in obliko objavlja odločbe za produktivnost in znanstveno orga- nizacijo dela pri Tekstilnem in- stitutu v Mariboru. Nadalje navja- laje avtor podatke izrisane stan- dardnih stroškov, popisuje avtor prednosti takega obračunavanja, ker se morejo z

Arheološka raziskavanja V SLOVENSKIH GORICAH

Med Dravo in Muro na severnem obrobju slovenske dežele je prijazen svet — nizki gričevnati hribovi, posejani z belimi hišicami, med njimi pa je nič koliko prijaznih zelenih dolin s kmetijami, med katerimi si krčijo življenjski prostor za družna posestva. To so Slovenske gorice s Prekijo, nekdanja dežela Dudlebov, bržične tistega slovenskega plemena, po katerem so ljudje v teh krajih podedovali prijaznost, vendar značaj in dobro mero gostoljubnosti. Nekje v tej deželici vinogradov in sadnega mošta — skulec, naj bi bil po živih govoricah v treh krstah — železni, srebrni in zlati — pokopan veliki hunski kralj Atila. In vendar je dostojen arheolog le redko prišel v te kraje in o davni preteklosti je le malo kaj znanega. Nekaj iz kamna izbrušeni sekir si delijo muzeji v Mariboru, Ptuj in Gradcu, pobrane so bile po njivah in vinogradih širom pokrajine. V mariborskem muzeju hranijo tudi nekoliko širskih in rimskih posod, izkopanih iz grobov okrog Benedikta. Tam blizu je tudi sončni grč Zenski, ki slovi po vsej Evropi po imenitni najdbi 26 bronastih čelad, starih 2000 let, najdenih pod štorom podrtega drevesa in lepo razdeljenih med tuje muzeje, tako da je muzeji v Ljubljani ostala le ena, muzeji v Mariboru pa samo fotografija. Vse te najdbe so nabrali ljudje pri sodajšnjih odkritjih. Seje v predvojni Jugoslaviji je Franjo Baš pričel zasajati arheološko lopato v slovenjgoriške gomile, toda to delo je kmalu zastalo in celo prvemu arheologu mariborskega muzeja je ostala deželica po vojni sploščena neznana zemlja. Potem pa se je vendarle pričelo tudi to. V srcu Slovenskih goric, Cerkevjenjaku, je pričel Bašev učencez učitelj Vlado Lorber opozorjati na arheološke spomenike in posretilo se mu je privabiti arheologa, ki je odtlej v tej deželici stalen gost. Leta 1954 je Arheološki vestnik, znanstvena revija Slovenske Akademije znanosti, prinesel prvo poročilo o arheoloških najdbah okrog Cerkevjenjaka. Leta 1956 je Pokrajinski muzej v Mariboru že raziskoval prve gomile okrog Volčine pri Lenartu. Letošnja pomlad pa se je napotila v te kraje prva arheološka ekipa z nalogo, po-

najdbe po muzejih od Ljubljane do Dunaja so prav skromne. Pobrskati je bilo treba tudi po katastrskih mapah in po krajevnih kronikah, vendar je le lista v Benediktu razveselila arheologa z nekaterimi napotki. Muzej si je pridobil k sodelovanju tudi šolnike in tako je bilo v več krajih že lani izvedene ankete učenec, ki so od doma prinesli zanimive novice. Kak domačin, ki se posebej zanima za preteklost svoje kraja, se je naše skoraj povsod in tako tudi dopolnil podatke v arheologovi beležnici. Vse ostalo pa je bila njegova naloga, ki jo je zeto opravila arheološka ekipa Pokrajinski muzej v Mariboru, ko se je pet tednov mudila na področju šestih okolišev Zg. Ščavnica, Benedikt, Negova, Gradšče in Lenart. Treba je bilo prehoditi ves teren, prav posebno gozdove, brskati po njivah in poizvedovati pri domačinih o starih »ajdovskih bitofih« — gomilnih grobiščih in »porušeni gradovih«, ki jih kmetje odkrivajo pod plugom in ki so se po večini pokazali kot ostanke antičnih hiš — samostnih kmetij v teh krajih. Pri tem so se kazali slovenjgoriški zgodovi kot bogata zakladnica najdb, prav prijazni, ustrežljivi in gostoljubni pa so bili tudi ljudje, če so vedeli kaj o teh stvarih ali ne. Bilo je, kot da dežela in njeni ljudje kar povtorej svoje arheološke darove in res se je to danes v vsaki kvadratni kilometra zvrstilo po eno arheološko najdišče, vsega skupaj petinšestdeset.

Dosedanja raziskava so pokazala, da je prazgodovinskih selišnih in grobnih ostalin to prav malo, od bolj rečno, da jih je težko odkriti zaradi debele plasti zemlje nad njimi, ki jo plug le redko preseže. Res se je zgodilo, da so tu in tam ljudje imeli doma kakšno pet tisoč let staro kamnito sekuro ali motiko iz kamene dobe, po večini pa so te predmete sploh prvič videli. Od lesenih koč nekdanjih starih prebivalcev Slovenskih goric se je ohranila le pepel, ogletna požganega doma, razbito glinasto posodje, navadno pa tudi tam, kjer je prišlo na dan, ljudje teh reči niso opazili ali jim niso prisojali posebnega pomena. Pozornost jim je vzbudilo le kaj posebnega, kakor tisto znano

bila ta grobišča — posebno številna okrog Lenarta, Benedikta in Cerkevjenjaka — vsa izmerjena in vršana v katastrske mape, hkrati pa opisana z »osebnimi karakteristikami« posebnih gomil. V skladu z določili spomeniškega varstva bočja proglašena za zaščitene zgodovinske spomenike, na katere bo lahko marsikaj kraj v Slovenskih goricah ponosen. To pa tudi zato, ker so številna antična gomilna grobišča zanimiva posebnost Slovenskih goric, saj le tu in tam komaj segajo preko Drave in jih ostala Slovenija ne pozna. Zato pa so razprostranjenost po vsem zahodnem obrobju Panonske kotline do Donave. Soroden je na tem prostoru tudi način pokopa: pepe, mrtveca so shranili v iz kamna sezidanih prostorih — kupolah, celicah, sobicah s hodniki, kamnitih skrinjah in podobno. Tako so bile Slovenske gorice v rimskem času obrobni del življenjskega prostora panonskih ljudstev, ki so jih rimske legije nasilno vključile v upravno dobro razdeljen sestav rimskega imperija, naseljevanje odsuženih rimskih vojakov na področjih zemljišč pa naj bi jim bilo dalo tudi romanski značaj. Med številnimi grobišči so bile letos prvič odkrite ostaline iz rimskih stavb, antičnih kmetij romanskih priseljencev, ki jih domačini tolmačijo kot »porušene gradove«, kadar s plugom zadenjo na zidove. Takih najdišč je bilo odkritih nekaj po njivah v Sp. Porčju, Obratu, Dravju, Ihovu in Zg. Ščavnici, do bojišča raziskovanj pa bo ostal njihov obseg in toris neznan. Zanimivo je, da jih ni le prekrila zemlja, temveč bolj ali manj opetla tudi ljudska leg-

Z razstave v Narodni galeriji — M. J. Kremser-Schmidt: Danaide

enda, ki o zidanih temeljih v »zlodejevi puš« pri Benediktu še danes niza grozljive zgodbinje o zelenih zidovih, denarju in strahovih. Cesar pa doslej ni dosegel plug, je ostalo neznanu tudi arheologu, ki jako le presoja, da je bilo področje Slovenskih goric živahno zaledje pokrajinskemu središču Podravskega v antiki, velikemu mestu Poetoviju.

Letošnje topografsko raziskovanje Slovenskih goric pomeni mejnik v arheološkem proučevanju te pokrajine. Prihodno

pomlad bodo arheologi prehodili področje med Lenartom, Šentiljem in Svedino, naslednje leto pa ostane predele proti Medžimurju. Tako bo poslej arheološka lopata stalni gost te sončne zelene deželice in arheolog bo — če bo pridren — kmalu mogel postreči vedočljivi ljudem z zanimivim zgodovinskim zimskim branjem. To pa je konec koncev poleg znanstvenega proučevanja tudi poglaviti namen njegovega dela.

Stanko Pahč

DVE GLASBENI TEKMOVANJI

Konec julija je bilo v Ljubljani zvezno tekmovalno dijakov srednjih glasbenih šol. Tekmovalne žirije so komaj dobro objavile svoje rezultate, ko je

produktivnih glasbenih umetnikov. Lani je bilo prvič organizirano in v Ljubljani izvedeno zvezno tekmovalno mladih glasbenih umetnikov. Programsko in po siceršnjih tekmovalnih pogojih se tekmovalne »mladih« skoraj ni razlikovalo od prejšnjih tekmovalj, pač pa v omejitvi starostne meje. Dostop k tekmovalju je imel praktično sleherni glasbenik, ki je pripravil tekmovalni program, ne glede na to, ali se udeležuje morda kot profesionalac ali pa je vpisan v šoli. Tekmovalne je dijakov srednjih glasbenih šol je torej v nekem smislu ekskluzivno tekmovalje, ki se je tako v pogojih starostne omejitve kakor tudi programsko naslonilo na zahteve oz. učne načrte naših srednjih glasbenih šol. S tem ne bi hotel zmanjševati pomena in uspehov n. pr. ljubljanskega tekmovalja. Trdim le, da je bil tekmovalni program postavljen resno, brez kakšnih posebnih ambicij in da zato pravzaprav ne presenečajo tehnično in interpretativno dobre izvedbe, ki smo jih slišali tako na tekmovaljih samih, kakor tudi na zaključnem koncertu nagradencev. Preseneča pa veliko število kvalitetnih izvajalcev, presenečajo iznačene sile v posameznih tekmovalnih disciplinah, ki so tekmovalne žirije nemalokrat spravile v močno zadrego, kako naj se pri skromnih finančnih možnostih podelijo še kakšne nagrade. Še marsikatero nagrado bi si namreč ta ali oni tekmovalcev v pojmi meri zaslužili.

Kot rečeno: številna udeležba tekmovalcev, presenečljiva izenačenost tekmovalcev in visoka muzikalna zrelost marsikje, to so v glavnem tri karakteristike obeh tekmovalj, ki gredo na račun kvalitetnega kadra in upehov vzgojnih zavodov. Ali ni razveseljivo, da je bilo n. pr. za ljubljansko tekmovalno prijavljenih kar 90 tekmovalcev? Čeprav iz prakse vemo, da se število prijavljenih tekmovalcev nikdar ne ujema, temveč da iz različnih vzrokov redno odpade vsaj 30% prijavljenih kandidatov, kar se je zgodilo tudi v Ljubljani in Zagrebu, je vendar tudi 57 tekmovalcev — od tega 49 nagradencev — precej visoka in navduševno razveseljiva številka. Ali lahko po izkušnjah obeh zadnjih tekmovalj zapisemo, da se nam za reproduktivni glasbeni kader — vsaj za enkrat — ni bač? In to naši ne v dosedaj najbolj občutljivih disciplinah, n. pr. v violončelu? Slej ko prej pa, kakor je pokazalo tudi tekmovalje samo, ostaja odprto vpra-

Literarno pismo

O treh zgodovinskih knjigah

Dragi prijatelj!

Nemara se še spominjaš, da nam zgodovina v šoli ni bila nikoli posebno priljubljen predmet. Kdo je bil tega kriv, ali mi sami ali profesorji ali učna metoda, kdo ve — najbrže pa vsak po svoji plati. Ne da bi nam bila delala zgodovina prehuđe preglavice — če je bilo treba, smo si že kako zapomnili tiste letnice in rodovnike vladarskih hiš — toda kakšnega globljega zanimanja nam ni zbudila. Se zdaj so mi pred očmi naši zgodovinski zvezki (učni smo se v času, ko ni bilo nobenih šolskih knjig), vsi porisani in poččkani. Cele legije očaladenih rimskih vojščakov, cela krde la brkatih in krivonosih Turkov so polnila njihove posvaljkane strani, še mnogo več pa je bio aeroplanov, tankov in drugih takih »modnih« reči pa nesmiselnih čačkarij, s katerimi se je zabavala naša nesproščena in naveličana domišljija. Tudi v višji gimnaziji ni bilo pravzaprav nič bolje. Spet je bilo tisoč stvari, ki so se nam zdale neskončno važnejše od dolgočasne in monotone zgodovine.

Kasneje smo morali vse to nadoknaditi z lastno »spidnostjo« — kolikor smo pač nadoknadili. A prej ali slej pride slehernik do spoznanja, kako važna je vednost o človeški preteklosti. Prej ali slej se usakodajo zave, kako mogočne sile segajo iz nedogledne davnine prav v sredo našega sodobnega življenja, kako smo kakor s pokovino navezani na nevidne in nezane socialne ter mentalne prednike. Zato je dolžnost in potreba zlasti slehernega izobražena, da sledi svojim lastnim in korinam svojega okolja kolikor mogoče globoko in kolikor mogoče natančno, kajti le na ta način se lahko znajde v sedanjosti in se z njo za nesljudnostjo ozira v prihodnost. In končno: sedanjost ni nič drugega kot živa zgodovina in le tisti, ki se je naučil razbirati njena znamenja v študiju minulih časov, se bo lahko obrnil v pravo stran sredi njenih sodobnih tokov, ki se prepletajo in vrtinčijo z vseh strani.

Toda kakor se čudno sliši, zgodovina je knjiga, zaklenjena s sedmimi pečati, da se tako izrazim. Če niti ne upoštevam našega človeškega porekla, ki je zavito v nepredirno temo desetisoletij, je dovolj značilno že to, da nam je najnovejša doba borih pet ali sedem tisočletij, se pravi tako rekoč doba modernih civilizacij pozročila toliko preglavic, preden smo si o njej ustvarili neko povzeto in smiselno podobo. Nemara je na redko katerem področju znanja človeštvo blodilo v tolikšni nevednosti in v svoji nepomaganosti zaprežilo toliko smot kot ravno na področju lastne preteklosti. In komaj duhovi sto let je, odkar imamo v historičnem materializmu zanesljivo pomagalo, ki nam omogoča, da vsaj v glavnih obrisih razpoznavamo človeško usodo oziroma sile, ki z njo gospodarijo. Da pa je zgodovina še zmeraj polna neraziskanih labirintov, nam najbolj dokazujejo lastna doživljanja in izkušnje. Kdo bi mogel neoporečno obnoviti vsaj ta miniaturni košček zgodovine, ki ga je sam doživel ali celo »soustvarjal«, kdo bi mogel z vsjo objektivnostjo in brez napak ponoviti lastno življenje? ...

Oprosti mi, dragi prijatelj, to dolgovzno modrovanje. Toda je že tako, da nas knjige, se pravi, dobre knjige silijo k premišljevanju, in to je navsezadnje njihov poglavitni smoter. Premišljujemo pač, kakor moremo ... toda zagotavljam ti, da so knjige, o katerih ti pišem, res vredne branja in premišljevanja. To

sta knjigi Williama H. Prescotta Osvojitve Mehike in Osvojitve Peruja ter knjiga Henrika Pirenna Srednjeveška mesta.

Res je, da je Osvojitve Mehike izšla pri Cankarjevi založbi že zdavnaj, toda druga Prescottova knjiga, Osvojitve Peruja, ki je izšla pred kratkim, jo v marsičem dopolnjuje — tako po snovi kakor v sklopu pisateljskega dela — zato ju lahko obravnavamo in ju moramo obravnavati kot celoto, in sicer kot sijajno celoto. Navdušeni smo za to snovi: osvoboditev oziroma odkritje in spoznanje ameriškega sveta, podoba tujih, svojevrstnih in autohtonih civilizacij Aztekov in Inkov. In spet ne toliko podoba teh civilizacij, kolikor zgodba njunega propada in uničenja. Prescott z neprekosljivim znanjem in vestnostjo opisuje pravilno junška in grozljivo okrutna dejanja španskih osvajalcev ter nam s tem v prvi vrsti prikazuje važno in značilno obdobje naše evropske zgodovine. Vendar je hkrati z nevadno marljivostjo zbral vse razpoložljive podatke in pričevanja o življenju in usodi ameriških domačinov, ki se jih je tako malo ohranilo iz ruševin in pepela nasilnega ter sistematičnega uničenja. Iz tega pitnega gradiva je ustvaril kar se da izčrpno in zaokroženo podobo, ki ji se danes, po več kot sto letih, nimamo pridati ničesar bistvenega novega. Malo je zgodovinarjev, ki bi v tej naglo napredujoči znanosti ohranili po tolikšnem času takšno veljavnost in privlačnost. A Prescottova častitljiva resnicoljubnost, njegova tankočutna pravilnost in ne nazadnje njegov pisateljski format so lastnosti, ki ne morejo zastarati. Sodobno zgodovinsko pozna drugačne, izpopolnjene prijeme, na razpoložljivo mu je neprimerno mogočnejši raziskovalni aparat, pa vendar so dela, kakršna je Prescottova, zelo redka: polno je zgodovinske in človeške resnice, pa mikavno za slehernega bralca. — Obe debeli knjigi je lepo prevedla Mira Miheličeva.

Knjiga Henrika Pirenna, uglednega belgijskega zgodovinarja iz polpreteklega dobe, je precej drugačna. Drugačna po snovi, po načinu in po pomenu. Zdruje dve razpravi, ki pa sta posvečeni istemu predmetu, gospodarski in socialni zgodovini srednjeveške Evrope, le da obravnava prva, z naslovom Srednjeveška mesta, ozi, specializirani problem. Na videz je to snov, ki nam je domača še iz šolskih klopi, toda ko nam jo razlaga Pirenna, se nam zazdi, da se pred nami razgrinja docela nov in neznan svet. Ne samo zaradi tega, ker v njegovem pisanju ne srečujemo »običajnih« podatkov in števil iz tako imenovane politične zgodovine, temveč predvsem zaradi tega, ker nam s svojimi raziskavami in sintezami podaja nenavadno živo in strnjeno, v marsičem resnično novo sliko evropskega razvoja od zatona rimskega sveta pa vse tja do začetkov novega veka. Njegove ugotovitve, ki se kažejo preproste, razumljive in mestoma celo samoumevne do suhoparnosti, so v resnici plod nenavadno obsežnega in pronicljivega študija. Vendar avtor nikjer ne utruja s kopičenjem dokazovanja, marveč skuša vselej prepričevati z zaokroženimi, jasnimi in slikovitimi posvetki. To pa mu poleg velikanske erudicije omogoča zlasti prepričevanje, da temelje vse oblike zgodovinskega razvoja na ekonomskih in socialnih pojavih. Ne da bi bil Pirenna marksist oziroma historični materialist: do takih zaključkov ga je pripeljala edino njegova zvestoba stvarni logiki dejstev. In res, pri obilici njegovih dragocenih in originalnih ugotovitev pogrešno samo se tiste ostrine, konsistentnosti in daljnosežnosti, ki jo omogoča historično materialistična in dialektična miselnost. — Knjigo je za Državno založbo Slovenije prevedel Bogomil Fatur, spremno besedilo pa ji je napisal Fran Zwitter. Skoda le, da očtuje sicer lepa knjiga precejšnjo malomarnost pri opravljanju tiskovnih korektur.

Vse tri knjige ti torej toplo priporočam, dragi prijatelj. In Te lepo pozdravljam.

M. J. Kremser-Schmidt: Pačar

drobno preiskati deželo in njene arheološke spomenike. Njeno delo bo trajalo še nekaj let, končni cilj pa ni samo znanstveni razvid nad arheološkimi najdbami Slovenskih goric v mariborskem muzeju, temveč tudi izdaja Najstarejše zgodovine Slovenskih goric, ki naj v besedi in sliki predloži domačim ljudem, njihovim šolnikom in ostalemu svetu bogastvo, ki ga v sebi skriva deželica med Muro in Dravo. Mnogokaj je bilo med tem že uničenega, zakaj po številnih goricah in njivah so bili arheološki spomeniki ljudem le v napotje in še danes plug leto za letom ruši zidane temelje antičnih stavb. Le zgodovi, ti skromni, a številni senčni logi skrivajo v svoji sencu nič koliko gomil, od katerih jih mnogo kaže komaj zagejene rane divjih kopanj, bodisi na jovu za Atilom ali pa samo za kamni kot gradbenim materialom, kakor ga v tej sruđe — kamna revni deželi nudijo zidane rimske grobne celice pod gomilami.

Za načrtno topografsko raziskovanje Slovenskih goric, kakršno nameravajo arheologi izvršiti po vsej Sloveniji, je bila potrebna vrsta priprav. O arheološki preteklosti teh krajev je bilo le malo napisanega, tudi

okostje »stajerskega krokodila«, ki so ga pri gradnji ceste skoraj izločili v predvojnem času. Mnogo bolj očitni so sledovi goste naselitve Slovenskih goric v rimski dobi od prvega do četrtega stoletja naše dobe. Predvsem se je iz tega časa po gozdovih — lesih ohranilo mnogo gomilnih grobišč, koder leže lepo zaokrožene gomile posamično po vrhovih ali pa v skupinah po grebenih ali pobočjih. Največje grobišče te vrste na Ločkem vrhu pri Tročju šteje 60 gomil. Le malo zaostaja za njim grobišče s 50 gomilami v Oseku, kjer so bili v rimskem času in pozneje do današnjih dni večji kamnolomi domače »ruđe« — školjčnega apnenca. Iz tega kamna je bila tudi tista kamnita krsta za pekel sezganega mrtveca, ki sta jo dva domačina pred letom našla pod štorom bukve na Ločkem vrhu in jo danes hranj mariborski muzej. Mnoge teh gomil kažejo sledove kopanj izpred zadnjih desetletij, kopanci pa so bili verjetno razočarani, ko so v njih namesto znate Atilove krste našli le pepel in pretežno razbito posodje. Razočaran je danes tudi arheolog, ko stoji pred njimi kot pred knjigo z mnogimi izvirnimi listi. Kljub temu pa so

v Zagrebu sledilo ljubljanskemu podobno tekmovalje. Skoraj isto imena tekmovalcev, pa nove žirije, drugačni rezultati; ne gre danes za primerjanje uspehov nagradencev v Ljubljani in Zagrebu, tudi ne, ali so bile ljubljanske ocenjevalne žirije strožje od zagrebških, kakšni so bili ocenjevalni kriteriji. Pustimo tudi ob strani pripombo, ali je bilo primerno, da se v presledku štirinajstih dni v dveh bližnjih centrih organizirata tekmovalj, ki zajemata skoraj povsem iste tekmovalce. Gre le za nekaj splošnih ugotovitev, ki se tičejo tako ljubljanskega kakor zagrebškega tekmovalja. Tekmovalja dijakov srednjih glasbenih šol so nova oblika primerjanja dosežkov mladih glasbenikov. Pred temi tekmovalji so bila tekmovalja glasb. umetnikov, ki so imela strožje tekmovalne pogoje kot n. pr. ljublj. ali zagrebško, težji program, izdelan po vzgledu mednarodnih glasbenih konkurzov in precej širšo starostno mejo. Spominjamo se, da so bili najprej teh tekmovalj naši prominentni umetniki od V. Heybalova do Igorja Ozima, da pomemsko ne omenjam odličnih zagrebških pianistov ali beograjskih pihalcev, ki so danes v »ajvidnejših vrstah naših re-

M. J. Kremser-Schmidt: Tri glave (detalji)

Tit Vidčan

Turizem v celjskem okraju

Bolj uspešno bodo morali skrbeti za razvoj turizma v Logarski dolini

Priloge na letošnjo turistično sezono v celjskem okraju so bile dokaj dobre in pravočasne. Pri tem gre precej zaslug tudi okrajnim gostinskih »bomnici«. Cene penzionom so letos za 10% nižje od cen v drugih turističnih področjih Slovenije. Opaziti je tudi, da v zadnjem času vse bolj pogosto prihajajo v celjski okraj turisti iz inozemstva, zlasti v Rogaske Slatine in Dobrno.

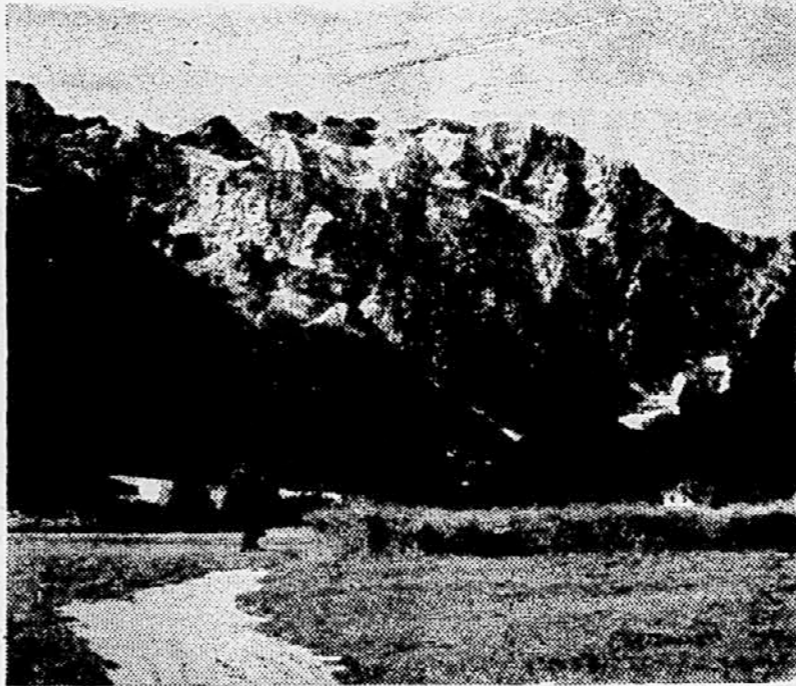
Kljub dobrim pripravam na sezono tudi letos propaganda še ni bila zadostna, čeprav je bila boljše, kakor druga leta. Da bi bili turistični kraji za goste bolj privlačni, je svetu za turizem v zadnjem času uspelo zainteresirati odgovorne činitele za ureditev cest v Rogaske Slatine in Dobrno, v teku pa so tudi dela za ureditev cest v okolici Ljubno ob Savinji. Sveto za turizem gre tudi zasuga, da so letos na področju okraja dokaj dobre avtobusne zveze, zlasti v Logarsko dolino, ki bo v kratkem dobila tudi telefonsko zvezo, katere dostaj še ni imela.

V zadnjem času se zdravilišči v Laškem in Rimskih Toplicah vse bolj uveljavljata. Rimske Toplice pa bi še bolj zaslovelo, če bi jih spremenili v odprto zdravilišče. Premalo pozornosti so doslej posvečali v okraju

predvsem razvoju turizma v Zg. Savinjski dolini. Ta je nedvomno po polna naravnih lepot in privablja tudi ljubitelje ribiškega. Omenimo naj zlasti še znano Logarsko dolino, ki je ena najlepših v Evropi. Nedvomno ne sme biti razvoj turizma v tej dolini samo skrb občine, ampak tudi okraja. V povojnih letih so izdelali že več elaboratov za razvoj in ureditev te doline, vendar doslej še nobenega niso uresničili. Zaradi tega je nujno, da se ponovno in čimprej izdelajo elaborat, ki naj bi ga čimprej uresničili.

Kljub prizadevanju odgovornih organov, priprave gostinskih obratov na sezono, niso bile zadovoljive. Domala povsod imajo težave z urejevanjem sanitarnih in pomanjkanjem dobrega gostinskega kadra. Z nekoliko več dobre volje pri ljudeh, ki so zaposleni pri teh gostinskih obratih, bi se nedvomno dalo še marsikaj izboljšati. Da bi to dosegli, bi morda kazalo poobstriti sanitarno inšpekcijsko službo,

čeprav bi to tenjalo tudi znano zaporo kakšnega gostišča. V zadnjem času se za razvoj turizma zelo zanima občinski ljudski odbor v Mozirju, saj je bila mozirska občina prva v celjskem okraju, ki se je odločila, da pusti vsem gostiščem v občini 25% od letnega pavšala, ki jih bodo lahko porabili za ureditev lokairov, sanitarnih in za nabavo opreme. To bo zneslo okrog 2,5 milijona dinarjev. Poleg tega so dobila letos turistična društva iz občinskega proračuna za razvoj turizma milijon dinarjev in vso turistično takso. Seveda pa vse to še ne bo zadostovalo, kajti doslej so izdali tudi za razvoj turizma še zelo malo sredstev.

Motiv iz Logarske doline

Napredek moravške občine

Elektrificirali so vrsto vasi in zaselkov — izboljšanje preskrbe z dravo pitno vodo najvažnejša bodoča naloga

V moravški občini nimajo visokih dimnikov in drugih tovarniških poslopij, vendar so kljub temu dosegli v zadnjem času viden napredek, saj se ponašajo že z raznimi pridobitvami in gospodarskimi uspehi. V minulih vojnih letih je bilo v občini uničenih okrog 100 domačij in gospodarskih poslopij, zato so se hitro po osvoboditvi lotili obnove le-teh in jih v nekaj tresh letih povsem obnovili. Po tem uspehu pa niso mirovali, kajti že je bila na vrsti elektrifikacija. Nanjo je čakalo okrog 30 vasi in zaselkov. Tudi te naloge so se lotili nestršno in jo uspešno dokončali. Elektrificirali so tudi vse vasi in zaselke, ki so jih do sedaj imeli brez elektrike. Elektrifikacija je bila tudi eden izmed glavnih vzrokov, da so se v občini začeli razvijati in izboljševati vsi drugi deli gospodarstva.

Doslej je v občini že znatno izboljšali občinske ceste, marsikje pa so zgradili tudi povsem nove odseke po prikladijših zemljiških. Zgradili so tudi več novih cest in mostov. Med

dovoljni bi že bili, če bi dobili sredstva samo za nabavo cementa. Ves ostali material bi zbral kar sami, prav tako bi sami prispevali tudi vso delovno silo. Ker občina ob sedanjih skromnih sredstvih sama vsega ne bo zmogla, je upati, da bo ob tolikšni pripravljenosti prebivalstva prisrčno in s pomočjo tudi okraja.

Doslej je v občini že znatno izboljšali občinske ceste, marsikje pa so zgradili tudi povsem nove odseke po prikladijših zemljiških. Zgradili so tudi več novih cest in mostov. Med

slednjimi naj zlasti omenimo mostova v Drtiji in na Selju. Za popravilo občinskih cest imajo letos na razpolago le okrog 300.000 din, s čimer pa ne bodo mogli kriti vseh potreb, ki so še kar precejšnje, čeprav bodo porabili denar je za nabavo gramozu, medtem ko bodo vse ostalo opravili prostovoljno.

S sredstvi gozdnega sklada zgradijo še nekaj časa skledo Moravčev-Hrastnik, ki bo velikega pomena tudi za Limbrško goro. Upajo, da bo letos ta, okrog 3.500 m dolga cesta, že povsem dograjena. Pri gradnji pridno sodelujejo prebivalci s prostovoljnimi delom. Družba je prispevala za to ceste vsega okrog milijon dinarjev, vredna pa bo morda celo trikrat toliko.

To so v glavnem najpomembnejše pridobitve na področju komunalne dejavnosti v moravški občini. Te niso majhne, spričo velike pripravljenosti ljudi za sodelovanje pri gradnji najpotrebnejših komunalnih naprav, pa lahko pričakujemo v bodoče še večji napredek. — J.E.

Cepljenje proti svinavki

Leta 1951 se je v Vrtojbi pri Gorici pojavila svinavka in parkljeva, ki so jo prinesli iz Italije. Da so bolezen hitro zatirali in preprečili njeno razširitev gre zasluga predvsem okrajnih veterinarski službi. Ker pa se okraj meje ta bolezen večkrat pojavlja, so nedavno v vsem našem območnem področju izvedli drugo zaščitno cepjenje proti svinavki in parkljevi. Cepljenje je bilo nad 8.000 govedih. Pri cepljenju je sodelovalo devet strokovnjakov, pomagali pa so jim občinski veterinarji, tako da so vse delo opravili v devetih dneh. J.P.

Nov obmojni blok

Pristojni jugoslovanski in italijanski organi so ustregli želji obmojnega prebivalstva v Brezinski kotu s tem, da so odprli dvoletni blok v Robežiču tudi za koristne malega obmojnega prometa. Prebivalci Robežiča so se morali doslej posluževati prehodov, ki so dokaj oddaljeni od njih. Ta prehodovi s pridom uporabljali tudi Ložani in prebivalci drugih okoliških naselij. J.P.

Postrežba na Kokrškem sedlu

Ondan sem se namenil na Kokrško sedlo in okrog 9 zvečer prispel tjakaj dokaj utrujen in jezen. V koči sem zaprosil oskrbnico za pol litra vode, da bi si napravil limonado in odšel. Toda neprijetno sem bil presenečen, ko mi je v ne preveč prijetnem tonu odgovorila, da mi da lahko samo eno skodelico vode (in to za dve osebi) ter dodala, naj jo grem kar sam iskati k studencu, ki je za 10 minut hoda oddaljen od kočice. Ko sem pripomnil, da je vendar pa dal dež pred dvema dnevoma, mi je odgovorila, da je to sicer res, da pa ima precej perila za pranje. Njen mož pa je pripomnil, da mu je Planinsko društvo naročilo, naj varčuje z vodo in da bi si moral gost sam prinesiti vodo iz Kamniške Bistrice. Mislim, da je tu vsak komentar odveč, še posebno če pripomnim, da je bila vodna črpalka v dobrem stanju. Šele po dolgem priporovanju in glasnem izražanju nezadovoljstva ostalih gostov sem dobil dve skodelici vode.

Ob pol enajstih zvečer sem zaprosil oskrbnico, naj mi pokaže sobo. V neprijetnem tonu mi je odgovorila, da se še ne mudi in ko sem ji odurnil, da sem utrujen, mi je dejala: »Saj so drugi tudi utrujeni, sicer pa ste zadnji prišli v kočico.« Šele ko sem bolj odločno zahteval, naj me odpelje v sobo, ker bi rad počival, mi je sobo pokazala, vrgla posteljno perilo na posteljo in mrmraje odšla.

Tudi drugi gostje so se pritoževali in delali razne opazke na račun postrežbe. Človek je lahko oporečen nad vsem tem, še posebno, če je navajen na kulturneje postrežbo na Kravcu, Koršiči in Kamniškem sedlu. Planinsko društvo iz Kamnika letos ni imelo srečne roke pri izbiri oskrbnice za Čojzovo kočico. Morda je tudi postrežba kriva, da je obisk na Kokrškem sedlu mnogo manjši kot v drugih kočah. Oskrbnica pa naj le kdaj obišče dom na Kravcu in kočico na Kamniškem sedlu, kjer se bo lahko marsikaj naučila — od odpiranja steklenic, pa do obzirnejšega ravnanja z gosti. Prof. Silvo Kristan

Nov planinski dom na Črnem vrhu

Planinci in lovci iz Cerknega so odprli na Črnem vrhu nad Novaki v višini 1988 m nov planinski in lovski dom. Nov dom je bil res potreben, kajti vse od Porezna do Lubnika nad Skofjo Loko ni nobene planinske postojanke. Nedvomno se bodo novega doma posluževali številni planinci, lovci in turisti. Prav bo prišel tudi izletnik, ki obiskuje partizansko bolnišnico Franjo. Iz Loga vodi do doma lepa avtomobilska cesta, po kateri lahko vozijo celo avtobusi.

Cerkjanskim planincem in lovcom, ki so obogatili naše alpske predgorje z novo postojanko in s tem opravili veliko in koristno delo, gre vse priznanje. J.B.

Svinjska rdečica na Goriškem

Zlasti v nižinskih področjih goriškega okraja se je letos zelo razširila rdečica. Od 80 primerov javljenih boleznih je poglavitno okrog 10 odstotkov prasičev. Bolezen sicer še nekoliko popušta, toda kljub temu je še opazna tudi pri ljudeh. Bolezen je prišla zlasti tistih prašičev, ki niso bili cepljeni. Nekateri kmetovalci namreč še vedno ne verjamejo v učinkovitost cepjenja, nekateri pa menijo, da se cepljenje prašičev ne razvija pravilno. Upajmo, da bodo čimprej spoznali, da so v zmoti, saj je takih le okrog 10 odstotkov. Letos je bilo cepljenih proti svinjski rdečici v okraju okrog 11.500 prasičev. J.P.

Neutrálne področje

Pred kratkim se nas je začelo potopiti v kavarno »Evropa« v Ljubljani. V njej ni bilo dosti gostov, zato smo prostor lahko izbrali. Končno smo sedli in v pričakovanju natakarija listali po revijah. Ko se nam je zdelo, da le že preveč čakamo, sem se obrnil do natakarija. »Kaj je stvar, kaj sosedni mizi? Na ljubzeniv način me je pripočela svojemu kolegu, ki se je zadrževal v oddelku za igranje kart in šahiranje. Teža sem le težko doklical in tudi on mi je vjudno potasnil, da ne sedimo v njegovem resorcu, temveč v njegovem kolegijsko. Do katere sem se že prejel obrnil. Toda ta je vztrajala pri svoji prvotni trditvi tako odločno, da sem bil povsem gotov, da sem v delokrogu natakarija. Mislim, da mi ni treba odsvetovati, kaj se je še naprej dostalo. Omenim naj le to, da smo kmalu odšli iz kavarne, ne da bi nas kdo postregel. Upravi kavarno »Evropa« da bi pripočel, naj v bodoče označi mize, ki ne spadajo v delokrog posameznih natakarijev. Vendar šalo v stran. Mislim, da takšen postopek v kavarni »Evropa« sam po sebi čestitost »solidnosti« tega podjetja in škoda je, da meče senco na sicer zelo dobro urejeno slovensko gostinstvo. Želji bi, da se to popravi in zaradi tega sem tudi napisal te vrstice. Gost iz Srbije

Vedno več opeke

Opakarna v Dvorski vasi pri Begunjah obstoja že od l. 1870. Do leta 1929 so tu na dokaj primitivnem način izdelovali opeko, takrat pa so opekarno modernizirali. Že štiri leta pozneje je popolnoma pogorela. Med NOB so jo za silo obnovili, povsem pa jo usposobili za obratovanje l. 1947. Ko so zgradili nova poslopja in nabavili stroje. Ker pa je po opeki še večje povpraševanje, nameravajo nabaviti še več novih strojev in povečati zmogljivost opekarne na 2,5 milijona kosov.

V zadnjem letu so zgradili tudi novo dovozno in izvozno cesto, dolgo poldrug kilometra. Lani so uredili še vodovod, s čimer je dobila vodovodno napeljava tudi Dvorska vas, ki prej ni imela zdrave pitne vode. Opekarna ima tudi buldožer, ki ga bodo uporabljali lahko za razna komunalna dela v občini. Opekarna izdeluje opeko »Aristo« in votlake normalnega formata. Letos bodo začeli izdelovati tudi stropnike, za katerih je zelo veliko povpraševanje. J.S.

V Dobropoljski dolini in okolici Strug se je v zadnjem času zelo razširil klorozni hrošč in resno ogrozil krompirjeve nasade. Zaradi tega so po

Nova sezonska avtobusna proga

Podjetje Avtopromet iz Nove Gorice je odprlo 28. julija tradicionalno sezonsko turistično progo Bovec—Trenč—Vrše—Kranjska gora—Jesenice—Bled. Avtobus vozi vsak dan in tudi ob nedeljah. Tako vzdržuje sedaj to podjetje že 38 rednih in izrednih avtobusnih prog. Razen omenjene so odprli tudi poskusno avtobusno progo Podbrdo—Nova Gorica. Vse kaže, da se bo tudi ta proga obnesla. Avtopromet iz Nove Gorice prireja na željo podjetij in drugih tudi posebne vožnje in skupinske izlete v razne kraje naše domovine. J. P.

Vesti iz Maribora

PRODAJA MLEKA V MLEKARNI NAH. P. A. D. Čprav je vsako leto v vročih poletnih mesecih nekoliko manjša potrošnja mleka, je letos v mariborski mlekarni prodaja v zadnjem mesecu občutno padla, pa tudi politično povprečje prodanih količin je znatno pod lanskim. Po zadnjih podatkih ostane v mariborskih proučajnah na dan do 7000 litra mleka, ki ga morajo predelati v skuto. Ta vrsek nastaja kljub temu, da je tudi odkup zaradi suše v zadnjem času znatno nižji. Vendar to ne omenja, da pada splošna potrošnja mleka v Mariboru, kajti hkrati raste število prebivalcev z mlekom, ki oskrbujejo potrošnike z mlekom, ki ga prinašajo iz ameriškega zaležaja Maribora. To nleko ima namreč isto ceno kot v mlekarji, za potrošnika pa je ugodnejše zaradi tega, ker mu je večja količina mleka, ki seveda odjemalci ne upoštevajo tega, da to mleko ni pasteurizirano in brez nevarnosti za zdravje. Glavni vzrok, da prodaja mleka v mlekarnah pada, je torej le cena odnomo to, da mlekarja zaradi visokih prodajnih stroškov ne more dostavljati mleka na dom. Zdal se celo slišijo govorniki, da se bo morda še podražilo. V mlekarji so nam zatrtili, da trenutno te bojazni še ni, čeprav stroški res naraščajo. Glede na kot je v Mariboru mleko dražje kot v ostalih mestih Slovenije, bo treba ukreniti vse, da do podražitve ne bo prišlo. Tudi okrajni LO Maribora je že dal izjavo, naj v primeru, če bi začela mlekarja finančne težave zaradi gradnje nove mlekarne, prevzel plačevanje anuitet. Edini garant za znižanje cen mleku je seveda večja potrošnja v novi mlekarji. Z njo bodo tudi dali pogoj za večjo potrošnjo mleka, ki je v Mariboru dokaj nizka, saj znaša le 0,331 na osebo na dan.

Glavni vzrok, da prodaja mleka v mlekarnah pada, je torej le cena odnomo to, da mlekarja zaradi visokih prodajnih stroškov ne more dostavljati mleka na dom. Zdal se celo slišijo govorniki, da se bo morda še podražilo. V mlekarji so nam zatrtili, da trenutno te bojazni še ni, čeprav stroški res naraščajo. Glede na kot je v Mariboru mleko dražje kot v ostalih mestih Slovenije, bo treba ukreniti vse, da do podražitve ne bo prišlo. Tudi okrajni LO Maribora je že dal izjavo, naj v primeru, če bi začela mlekarja finančne težave zaradi gradnje nove mlekarne, prevzel plačevanje anuitet. Edini garant za znižanje cen mleku je seveda večja potrošnja v novi mlekarji. Z njo bodo tudi dali pogoj za večjo potrošnjo mleka, ki je v Mariboru dokaj nizka, saj znaša le 0,331 na osebo na dan.

CISTILCI ČEVLEJEV v Mariboru se vedno opravlja svojo obrt na najbolj prometnih pločnikih mariborskih ulic. Najmanj spada na glavni trg, kjer sta postavljena cele vrste očistilne in razbarvane obuvke, ki prav nič ne sodi na pločnik. Ze lani so se Očistilci Čevlejev lotili zlasti na glavni trg in v bližini kolodvoru. Podobno urejeno službo čistilcev čevljev imajo v vseh naših večjih mestih. Zato bi bilo zares nujno čimprej uresničiti to zamisel tudi v Mariboru. Res, da je za to potrebnih nekaj finančnih sredstev. Zato pa naj bi zainteresirani industrijska podjetja, ki proizvajajo kreme za čevlje in obuvke, ki bi lahko te kioske koristno uporabljali tudi za svoje reklamne delo. Del stroškov pa bi lahko križali tudi s finančno pomočjo nekaterih gradbenih del. Na silnikone so se zbrali predstavniki gradbenega podjetja »Tehnogradnja« iz Unhreda, katerim se je predložila upravnega odmera »Tehnografskega tedna« tov. Rado Pušenjak zahvalil za poštovnovalno delo in ekskluzivnost. Saj so zornone navijone na površini naših ulic, ki so tudi zaradi vsaj suh tresh mesecev, čeprav jih je pri delu že močno motalo deževje. Zdal, ko so razstavili prostori že pod streho in čakalo le še notranje delo, so tudi zaradi vsaj maledontneži začeli verjeti, da ho letošnji »Mariborski tedne« zares končno v novih, dostojnih prostorih.

PROSTORI »MARBORSKEGA TEDNA« POD STREHO. Sredi preteklega tedna so na gradbišču nekaterih razstavljanih prostorov »Mariborskega tedna« začeli postavljati nekaterih gradbenih del. Na silnikone so se zbrali predstavniki gradbenega podjetja »Tehnogradnja« iz Unhreda, katerim se je predložila upravnega odmera »Tehnografskega tedna« tov. Rado Pušenjak zahvalil za poštovnovalno delo in ekskluzivnost. Saj so zornone navijone na površini naših ulic, ki so tudi zaradi vsaj suh tresh mesecev, čeprav jih je pri delu že močno motalo deževje. Zdal, ko so razstavili prostori že pod streho in čakalo le še notranje delo, so tudi zaradi vsaj maledontneži začeli verjeti, da ho letošnji »Mariborski tedne« zares končno v novih, dostojnih prostorih.

TO IN ONO IZ KOČEVSKEGA

Na Kočevskem so volkovi za marsikatero divjačino hud sovražnik. Da bi čim več teh škodljivcev uničili, so marljivci lovci gojitvenega laišča po več dni zasledovali volkove v gozdovih Kočevskega Roga. Po njihovem mnenju je sedaj najlaže izslediti legla volkov, saj so vsa zadnja leta prav v tem času dosegli več uspehov. Upajmo, da jih bodo tudi letos.

Ze več let so v Kočevju stremeli za tem, da bi temeljito očistili, ki je čiščenje res nujno potrebno. Končno so ta dela letos le na vrsti in tako te dni že čistijo strugo, v kateri se je nabralo res precej nesnage.

Tudi tokrat drugače

»Slov. poročevalec« je pred kratkim objavil članek M. M. z naslovom »Enkrat drugače«. Članek sem z vso pozornostjo prebral in se končno spravejal, ali so res mogoči tako kratki odnosi potnikov do železniških sprevodnikov. Pisec članka opisuje, kako so se lotili štirje fantje sprevodnika v vrhniškem viaku, in ga spotaknili; kako je nek potnik s Pristave nad Stično iztrgal sprevodnik iz rok denar, ki ga je dobil od potnice, ki je bila pripravljena doplačati zaradi preobsežne priljage ter mu grozil, da bo z njim še obračunal; kako je potnik s Tezega; kako so nehrulili sprevodnika vajenci skupno s svojim vođo. Ko so potovali iz Reke v Pulo itd. itd.

»Slov. poročevalec« je pred kratkim objavil članek M. M. z naslovom »Enkrat drugače«. Članek sem z vso pozornostjo prebral in se končno spravejal, ali so res mogoči tako kratki odnosi potnikov do železniških sprevodnikov. Pisec članka opisuje, kako so se lotili štirje fantje sprevodnika v vrhniškem viaku, in ga spotaknili; kako je nek potnik s Pristave nad Stično iztrgal sprevodnik iz rok denar, ki ga je dobil od potnice, ki je bila pripravljena doplačati zaradi preobsežne priljage ter mu grozil, da bo z njim še obračunal; kako je potnik s Tezega; kako so nehrulili sprevodnika vajenci skupno s svojim vođo. Ko so potovali iz Reke v Pulo itd. itd.

DO RAZPISANJA V 1957
REZERVA
RIŠE: MIKI MUSTER

187. Gladina je bila pokrita s divjimi čebelami, ki so besno brečale in sbdale vse, kar so mogle doseči. Kajini trdi glavi pa niso mogle do živca. Mavgil se je neprestano potapil in priganjal k hitrosti. Mudilo se ne preje v boji, v mirni zalivi, kjer je preplašene dole pričakovalo pogumno slonjijsko krdačo.

188. Polovica dolov pa je med tem opazila past, v katero so popadali njihovi tovariši v prvih vrstah. Ker so vedeli, da sieherno zadrževanje na bregu pomeni gotovo smrt, so pokskali v zvođe nekoliko niže, tam, kjer se je soteska razširila. Toda tudi tam so jih preganjale čebele in vedni tok jih je nosil s seboj do zaliva.

189. Mavgil je silil, kako je brezrepi vodnik med plavanjem hrabil svoje krdačo in ga pozival na boj s slonjijskimi volkovi. Ti so jih še pričakovali in v megli so se svetile njihove jezne očl. Doll pa so bili utrujeni in preplašeni. Njihovi kožuhi so bili premočeni in so postali teški, da se plivali s največjim naporom.

Moža s Pristave nad Stično in onega iz Tezga, pa tudi vseh drugih, ki jih je opisal M. M. v svojem članku tokrat k sreči ni bilo v vlakcu. S poturno zamudo sva brez vsakih zaprek, čeprav v skrbih, z ženo izstopila na šišenskem kolodvoru. In oba sva čutila, da je bilo tokrat res drugače. J. M.

SPORTNI DOPOCOEVALEC

Občinski praznik na Jesenicah

Sportno društvo Jesenice pripravilo je proslavo občinskega praznika zelo pisanih sportnih spredaj. Tega dneva se najbolj veselijo kroglice, kajti ta dan bodo slovensko odprli in izročili namenu novo in sodobno urejeno športno kroglice. Ključne, ki so ga gradili dolga leta. Prav gotovo bo nova naprava še povečala zanimanje slovenskih ljudi za to športno panogo. Za otvoritev bodo igrali kroglički turnir za prvenstvo Kranjskega okruga, na katerem bo nastopilo 10 ekip.

Na kosarkarskem igrišču so za praznik montirali novo razsvet-

lavo, v proslavo pa bodo odigrali turnir petih z udeležbo ženskih ekip. Odreda, Svobode iz Ljubljane, Triglava iz Kranja in domače ženske vrste. Za zmagovalca je razpisal prehodni pokal.

Dalje bo v dnevih okrog občinskega praznika še več članskih, mladinskih in pionirskih nogometnih tekem. Prvo možnost je senice bo igralo z enajstoročje iz Domača kvartala z enajstoročje iz vstop v ljubljansko primorsko ligo.

Slednje bo v okviru te proslave tudi precej živahna atletiska prireditelja, na kateri se bodo

Vavpetič in J. Tomšič zmagovalca

Polfinalna turnirja za 7. prvenstvo LRS v Ljubljani in Mariboru sta končana. Dobilci smo se zadnja udeležena slovenskega šampionata. V Ljubljani je bil končni vrstni red takle: Vavpetič (Domača) 9 in pol (12.11. partij), J. Tomšič (Ljubljana) 9, Koberler (Domača) 7 in pol, Kržišnik (Ljubljana) 7, Čijan (Pol), Prizničnik (Ljubljana) 6 in pol, Benedičič in Zbil (Ljubljana) 5 in pol itd. Za finale so se kvalificirali prvi štirje. Čijan pa je dosegel I. kategorijo. Na polfinalni v Mariboru pa je zasedel prvo mesto J. Tomšič iz Ljubljane z 2,8 točkami (12.11. partij). Sledil je Mlačič (Maribor) 8 in pol, profesor Hočevar (Maribor), Šiška (Ljubljana), Misra (Celje).

DVE IZ LENINGRADA

Nimicevičeva indijka GLIGORIC: TOLUŠ (6. kolo)

1. d4, Sf6 2. c4 e5 3. Sf3, d5 4. Sc3, Lb4 5. e3, 0-0 6. Ld3, e5 7. d4, e4, 8. e4, 8. e4, 9. Lc4, Sb7 10. Ld3, a5 11. Sc5, Sc6, 12. de, Sd7 13. Tel, Sc5 14. Te3, g6 15. Se4, Se4, 16. Te4, Lc7 17. Lh7, Te8 18. Df3, Ld7 19. Dg4, Le5 20. Dg2, Lh8 21. Lf4, Kf8 22. h4, Dd6 23. h5, Dd7 24. Td1, Tada 25. Td4, Td7 26. hg, hg 27. Dg5, Td4 28. Tf7, Kf7 29. Lf7, Kf8 30. Lh5, Kf7 31. Dd5, Kf8 32. Df6, f7 in črni se vda. To je bila četrti jugoslovanska zmaga, toda tudi že tretja Gligoriceva.

Dojar najboljši

Včeraj se je končalo v Ljubljani mladinsko prvenstvo Slovenije v šahu. Sodelovalo je 23 mladincev, zmagovalca je DOLAR iz Ljubljane z 2,8 točkami (12.11. partij). Ostala mesta so zasedli: Knežević (Maribor) 8 in pol, profesor Hočevar (Maribor), Šiška (Ljubljana), Misra (Celje).

Benonjeva indijka

TAJMANOV: TRIFUNOVIC (3. kolo)

1. d4, Sf6 2. c4, e5 3. d5, e6 4. Sc3, ed, 5. cd, 6. e4, g7 7. Ld3, Lf7 8. Lb5+, Td8 14. Df3, Td8 15. Ld4, Sa6 16. Sc4, Sb4 17. Lb1, a6 18. a5, Lf8 19. Lf5, Lc7 20. fg, fg 21. e5, de, 22. de, Ld6 23. Sc6, Dd6 24. Se4 in črni se vda, ker se ne more zogniti težkim materialnim izgubam

MIHA TARMAN

žel. upokojenec

Pogreb dragoga pokojnika bo v četrtek, 25. julija 1957, ob 18.30, iz Jakobove mrljske vežice na Zalah.

Zalujoči: sinovi Ludvik, Ivo, Viktor; hčerke: Anica in Minka; vnuki, pravnuki, družina Tarmar, Plehan, Vogrič in ostalo sorodstvo.

Ljubljana-Maribor, 23. julija 1957.

MELITA SPINDLER

vdova po pom. fin. ravnatelja v pok.

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 25. julija 1957, ob 15. uri, iz Franciškove mrljske vežice na Zalah.

Zalujoči: Erika Toplak, hčerka, Leopold Toplak, zet, Katja in Saska, vnukinja, sestri in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Reka, dne 23. julija 1957.

FRAN FLERE

učitelj v pokoju

Pogreb bo v četrtek, dne 25. julija 1957, ob 15.30, iz Jožefove mrljske vežice na Zalah.

Zalujoča žena Antonija, sin Miran, hčerka Danica, por. Perdan, snaha Sonja, zet Miloš, vnukinja Beba in Alenka, brat Pavel in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Reka, dne 23. julija 1957.

Evgenija Popović roj. Trebar

Na zadnji poti jo bomo spremlili v četrtek, dne 25. julija 1957, ob 18. uri, iz Nikolajeve mrljske vežice na Zalah.

Zalujoči: Janko, Evald, Vera, otroci, vnuk Janko in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, dne 23. julija 1957.

STAFETNI TEK V CELJU

V počastitev Dneva vstaje in praznika mesta Celja je občinski odbor Zveze borcev v mestu ob Savinji pripravil 20. t. m. zvečer tradicionalni stafetni tek po celjskih ulicah, ki se ga redno udeležujejo člani in članice celjskih delovnih kolektivov. V ženski konkurenci je letošnjo prvo mesto in pokal osvojila ekipa Celjske tiskarne pred Ljudskim magazinom.

V konkurenci moških stafet je nastopilo 8 vrst. Po zelo zanimivi in ogorčeni borbi je zmazala štafeta Tovarne emajlirane posode, na drugo mesto so se uvrstili železničarji iz podjetja Cinkarna I., na četrto Celjska tiskarna, na peto Beton itd.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Sreda, 24. julija: Kristina, Četrtek, 25. julija: Jakob.

V noči od 24. na 25. julij 1943 so Gubčeva, Tomšičeva, Čankarjeva in Sercejeva brigada napadle Zuzemberk.

Na medicinski fakulteti je promoviral za zobozdravnico dr. Anica Krajnc - Pistotnik, Cestlino sorodniki.

Na Tehniški fakulteti je geodetski odtok sta diplomirala za inženirja Kitar Jazec iz Celja in Lj. Tone Križevič. Cestlino prijatelji in znanci!

MEDICINI: — Tabor športne medicine bo od 3.-18. avgusta v Zadru. Prispevek je 1500 din. Prijavite se še lahko na naslov: Pomena Miran, Povsetova 96, Ljubljana.

Prijava: 300 din za FSJ, naslov, št. oseb, izkaznice.

Ambulanta za športnike Zdravstvenega doma Ljubljana-Center ne bo poslovala od 23. VII. do 2. VIII. 1957.

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUŽNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 24. DO 1. URE ZJUTRAJE, OB NEDELJAH IN PRAZNIŠKIH VEŠER DAN

Zdravstveni dom VICE
Dr. Zavarina, Čukarjeva ambulanta, Rimska 31, tel. 21-797. V odnositno zdravnika klicati tel. 20-497.

Zdravstveni dom BEŽIGRAD:
Dr. Šetina Miloš, Ljubljana, Velikova 6, tel. 31-281.

Zdravstveni dom SISKI:
Dr. Petrovič Božo, Cernetova 31, tel. 22-831, ali 22-881.

Zdravstveni dom CENTER:
Dr. Luzar Josip, Cigaletova 5, tel. 32-427. V odnositno zdravnik klicati tel. LM 30-200.

Zdravstveni dom MOŠTE:
Dr. Kurban, Reka, Krekova 5, tel. 31-359. V odnositno zdravnik klicati tel. LM 30-200.

Recept za nego lica: Redno uporabljati za nego kože samo kvalitetno masno kremo ULTRAGRIN-SPIRIT. Dobil jo v vseh parfumerijah.

MARIBOR

Sreda, 24. julija.
Dežurna lekarna: »Melje, Mell-ska c. 2.

RADIO
5.00 — 8.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana: 8.00 — 8.05 Domače vesti; 8.05 — 8.15 Objave; 8.15 — 9.00 Pester spored skladb slovenskih avtorjev; 9.00 — 14.35 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 14.35 — 15.00 Zeleiti ste — poslušajte! 15.00 — 17.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 17.00 — 17.10 Domača poročila; 17.10 — 17.20 Objave; 17.20 — 17.30 Nekaj koroskih narodnih pesmi; 17.30 — 17.40 Dva inanci — pesniki in pisatelji: Dušan Mevlja: Tri humoreske; 17.40 — 18.00 Lahki spored igra Mariborski pihalni ansambel, p. v. Draga Lorbeca; 18.00 — 23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

RADIO
5.00 — 8.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana: 8.00 — 8.05 Domače vesti; 8.05 — 8.15 Objave; 8.15 — 9.35 Polje dekliški zbor MIKUD Jože Kerencič za mariborskega učiteljskega, vodi Vinko Žilko; 8.35 — 14.35 Prenos sporeda Ra-

Licitanti morajo predložiti varščino v znesku 1% predračunske vrednosti z garancijskim pišmom banke, najkasneje do pridelka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 zgoraj citiranega Pravilnika.

Ponudbi je treba priložiti priloge v zgoraj navedenih prostorih. Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo zainteresentom na razpolago vsak dan od 7. do 12. ure od 25. julija naprej, v prostorih ELES. Ponudniki morajo pred pričetkom licitacije plačati predpisano obinsko takso v znesku 500 din v gotovini.

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE (ELES) LJUBLJANA

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

RAZPIS
Po členu 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list, FLRT št. 34/55) razpisuje Komisija za razpis in imenovanje direktorjev podjetij, Obinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška

KINO

KINO «UNION»: franc. barvni film »VELIKI MANEVRI«. Brez tednika. — Predstave ob 17, 19 in 21. V gl. vlogi: Gerard Philipe in Brigitte Bardot.

KINO «KOMUNA»: premiera kit. filma »PREHODI ČEZ REKO JANG-CE«. Predstavi ob 19 in 21.

KINO «SLOGA»: amer. barvni film »MASCEVALEC IZ DALLASA«. Predstave ob 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic v vseh štirih kinematografih od 9.30 do 11 in od 14 dalje.

KINO «SOCA»: franc. barvni film »MOULIN ROUGE«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO «Leta»: Bežigrad; amer. barvni film »MASCEVALEC IZ DALLASA«. — Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO «LM»: Kotljkova 8 — ameriški film »AJCE IN JAZ«. Predstave vsak dan ob 10 in 15. Danes zadnjič! V četrtek bo na sporedu »Sestavljeni program risank«.

«SISKA»: francoski, barvni film »REDE IN CRNO«. I. del. — Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. V četrtek isti spored II. del.

«TRIGLAVA»: jugosl. film »HANKA«. V gl. vlogi: Vera Grigorič, Jovan Miličević, Mira Stupica. Predstavi ob 17.30 in 20. Prodaja vstopnic od 16.30 dalje. V četrtek isti spored.

«LITOSTROJ»: ital. barv. film »PLAZA«. V gl. vlogi: Vera Grigorič, Jovan Miličević, Mira Stupica. Predstavi ob 17.30 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave. V četrtek isti spored. Zadnjič.

«VEVCE»: amer. film »SKRIVNOST ZAFIŠČENEGA VRTA«. V četrtek isti spored.

«CRNUCE»: ital. film »PREPOVEDANE ZVEZE«. ob 20. V četrtek isti spored.

«DOMZALE»: ital. film »PREPOVEDANE ZVEZE«. ob 18 in 20. V četrtek isti spored, ob 20.

«KAMNIK»: domači italijanski film »DEKLE Z REKE«. V četrtek isti spored.

«BLED»: italijan. glasb. film »NE-SMRTNE MELODIJE«. ob 18 in 20.30. V četrtek isti spored.

«NOVO MESTO «KRKA»: amer. barv. film »NA RAZPOTJU«. V četrtek isti spored.

«KRANJ «STORZIČ»: amer. barv. film »BRODVAJSKA USPAVANKA«. ob 18 in 20. V četrtek isti spored.

«KRANJ «LETNI - PARTIZAN»: amer. film »NE BODO MI VERJELI«. ob 20.15. V četrtek prem. amer. filma »UPORNIKI«, ob 20.15.

«KRANJ «SVOBODA»: jugosl. film »TUJA ZEMLJA«. ob 20.

«JESENICE «RADIO»: prem. amer. barv. film »HOUJINI«, ob 18 in 20. V četrtek isti spored.

«JESENICE «PLAVZ»: Zaprt. V četrtek isti spored. film »ODIŠČAN«, ob 18 in 20.

«JESENICE — ŽIROVNICA»: franc. barv. film »STOPNIŠKA ZA SLUŽINCAD«. ob 20.30. Samo danes.

«JESENICE — DOVJE»: ital. barv. film »ODISEJ«. ob 20. Samo danes.

OBVESTILA

OBVESTILO
Med reševalci nagradne križanke »I. festival telesne kulture Slovenije« so bili izbrani: Arnold Radel, Ljubljana, Celovška 124; 2. Uroš Fergal, Ljubljana, Koroska 18a; 3. Mojca Brilly, Ljubljana, Groharjeva 11; 4. Janez Moder, Ljubljana, Titova 73 III; 5. Janez Marinček, Radovljica, Kajuhova; 6. Franjo Albreht, Ljubljana, Levstikova 3; 7. Nada Ciperle, Ljubljana, Rimska 25; 8. Trena Petrič, Ljubljana, Tovarniška 29; 9. Jošip Rakovec, Trzin, nižja gimnazija; 10. Janez Majec, Ljubljana, Poljanec 11; 11. Zdravniški reševalci iz Ljubljane naj dignejo nagrade na CK LMS, Tomšičeva 5, reševalci izven Ljubljane pa bodo prejeli nagrade po pošti.

MALI OGLASI
STROJNI KLJUČAVNICAR z mojskimi izpitom in dolgoletno prakso v vodnji delavnici, kontrolni izdelkov, ter pripravi dela želi zamenjati službo. Ponudbe v ogl. odd. pod »Sposoben«. 15087-1

TRGOVSKO POMOČNICO galanterijsko strojno sprejemno. Nastop službe 1. VIII. 1957. Ponudbe oddajate osebno v Trgovino z galanterijo Zdrženjstva slepih — Ljubljana, Gosposvetska 10. 15102-1

KUHINJSKO POMOČNICO in dekle za vsa hišna dela išče za dva meseca planiška postojanka. Nastop službe takoj. Ponudbe v ogl. odd. pod »Takoj«. 15108-1

GOSPODINSKO POMOČNICO z znanjem kuhe iščem takoj. Naslov v ogl. 15111-1

GOSPODINSKO POMOČNICO — iščem, najraje z dežele. Hrovat, Povsetova 96, poleg transformatorja. 15115-1

MATERIJALNA KNJIGOVODKINJA želi službo na Gorenskem. Pogoj: soba. Ponudbe pod »Av-guest« na podružnico SP Kranj. 15112-1

ISČEM ZENSKO MOČ za vsakodnevno pranje plenice. Vodnikova c. 25. 15090-2

UPOKOJENKA bi šla s pomočjo odraslim osebam. Naslov v ogl. oddelku. 15099-2

PSA CIVAJA, oddelčne, poceni prodaj. Weekend, Ljublj. To-maševca. 15096-4

BIVALNI STROJ «ALFA», pogreznjiv, odlične, ugodne prodaje. — Naslov v ogl. odd. 15093-4

SAP-TURIST BIRO sprejme v službo več visokokvalificiranih in kvalificiranih

AVTOMEHANIČEV AVTOKLEPARJEV in KLJUČAVNICARJEV Interesenti naj se javijo osebno ali pisмено v sekretariatu podjetja. 4182-R

INDUSTRIJSKO PODJETJE V LJUBLJANI sprejme s takojšnjim nastopom inženirja kemije s prakso v tekstilni stroki tehniki

za delo v laboratoriju s končno tehniško srednjo šolo

ključavničarja, mlajše navadne delavce za delo v proizvodnji. Naslov v oglasnem odd. 4181-R

KOMBINAT LESNO PREDALOVALNE INDUSTRIJE LOGATEC prejme v službo

DVA ABSOLVENTA SOLE ZA UMETNO OBRT ki imata veselje do dela pri površinski obdelavi lesa (ornamentno risanje, labloniranje, briganje s laki itd.)

POGOJI: a) prakso ali brez nje, voljaščne prosti. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača ugodna. — Prijave pošljite do 15. avgusta v tajništvo podjetja. 4140-R

Sport

SE ODMEVI Z ATLETSKEGA DRŽAVNEGA PRVENSTVA

Beseda o sodnikih - in še nekaj številok

Atletsko državno prvenstvo v Ljubljani je bilo pač dogodek, o katerem bi se dalo napisati še mnogo zanimivega in poučnega. Predvsem pa bi se veljalo dotakniti sojenja in še posebej čemerilcev. Prvenstvo je pokazalo, da v Ljubljani nimamo dovolj izvečenega sodniškega kadra, čeprav so hkrati preostre kritike na račun čemerilcev le neumnost. Drži pa, da bi bilo v prihodnje koristno, če bi za take priložnosti posebej sklicali sodnike, da bi se na skupnih sestankih prav tako na prvenstvo pripravljali kakor atleti. Če bi atletski sodniška organizacija delala prav tako redno in resno kakor mnoge druge sorodne, bi na marsikaterem atletskem tekmovanju ne bilo najrazličnejših nevednosti, ki zasenčujejo celotno podobo prireditve.

SE STATISTIČNI DODATEK
In prav za konec še nekaj številok. Naj pokažemo uspehe pomembnih klubov na tem prvenstvu.
Pri moških je bil daleč najuspešnejši beogradski Partizan, ki

osvojil devet prvih mest — torej natanko polovico. Drugo polovico pa so si razdelili Ključev in Crvena zvezda po 2 ter Odrad, Sarajevo, JLA, Mladost in Zeljezničar (Kariolac) po eno prvo mesto. Po točkah (točkovali smo prvih šest mest: šest točk za prvo, pet za drugo itd.) pa bi bil vrstni red klubov naslednji: Partizan 19, Crvena zvezda 22, Ključev 27, Mladost 36, JLA 24, Sarajevo in Dinamo 18, Odrad 16, Zeljezničar 11, Budućnost 6, Ljubljana in Spartak 5, Prakovci 4, Beška Topola 3 in Vojvodina 1 točko.

Pri ženskah je na čelu lestvice Odrad, čeprav je Mladost osvojila eno prvo mesto več. V povprečju pa so bile atletinje lanskega državnega prvaka vendarle boljše. Vrstni red po točkah je v podrobnem tak: Odrad 47, Mladost 32, Ključev 21, Senta 27, Vojvodina 26,5, C. zvezda 19,5, Zeljezničar 10, Maribor in Partizan po 8, Spartak 5, Branik in Ljubljana po 3, Sarajevo 2 ter Dinamo in Litija po 1 točko.

Longer in »Tagespost«
Grački dnevnik »Südsüd Tagespost« je v številki z minulega petka objavil daljši članek o jugoslovanski atletiki. Predvsem o Avstriji: Jugoslavija v Leobnu je članek prišel do spoznanja, da domačini nimajo nikakršnih upov na zmago.

ZAPLET PRED FINALOM ZA POKAL SE

Sklep Rapidovega vodstva pred odborom

BEograd, 23. jul. — Generalni sekretar madžarske nogometne federacije Horváth, ki nadomestja odsotnega sekretarja komiteta za srednjeevropski pokal Rona, je sklical za lutri izredni sestanek komiteta v Budimpešti. Član komiteta iz Jugoslavije Aleksander Pastirovič bo nočjo odpotpal na to sejo.

Vest o tem, da je dunajski Rapid odpovedal tretjo tekmo v polfinalu za srednjeevropski pokal, ki bi morala biti z novosaški Vojvodino jutri v Beogradu, je neprijetno presenetila vsjo športno javnost v Novem Sadu, posebno pa funkcionarje Vojvodine. Vest je toliko bolj presenetljiva, ker je Rapid po izjavah vseh treh sodnikov zaslužen za izjemo v rednem času in normalnih okoliščinah. Glavni sodnik Čehoslovake je izjavil, da razmere v Novem Sadu med tekmo niso bile take, da bi je ne bilo mogoče odigrati. Med igro ni prišlo do nobenih izrednih incidentov, res pa je, da so gledalci burno navijali za domače in da so nekateri posamezniki tudi prekršili meje dostojnosti na izredni sestanek komiteta. Za tekmo v waterpolu gostje sploh niso nastopili, pač pa sta dve domači ekipi odigrali propagandno tekmo.

Krepka zmaga kamniških plavalcev

Preteklo soboto sta se v tekmovalnem slovenskega plavalne lige v Kamniku pomerili ekipi Prešerna iz Radovljice in Kamnika. Redovljičani so nastopili oslabiljeni, tako da so vsa prva mesta pri plavanju in skokih zasedli domaćini. Za tekmo v waterpolu gostje sploh niso nastopili, pač pa sta dve domači ekipi odigrali propagandno tekmo.

Sočasni zbor je posloval dobro, iz neznanega razloga pa na prireditve ni bilo vrhovnega sodnika, kar kaže, da se zveza premalo zanima za potek tega tekmovanja. Prav gotovo tako omarlovanje ne učinkuje vzpodbudno na napredek v tej športni panogi.

Končno stanje dvoboja: 212 : 174 točkami.

»To vam pa lahko povem. Človek, ki je ustrelil Farringdona, je nosil konicaste čevlje.«
Bliskovito se je obrnila k njemu.
»Mislite — ali hočete s tem reči — da tega ni storil Jim Morlake?« je vprašala trepetaje. »Kapetan Welling, ali mi nočete nemara postaviti past, da bi o njem kaj izpovedala?«
»Vsega, pa tudi tega sem zmožen,« je priznal Welling in žalostno zmajal z glavo. »Ni je laži in zvijače, ki se ju ne bi mogel poslužiti, lady Joan. Ali tokrat sem zares pošten. Sledovi čevljev, ki smo jih našli na vrtni gredi pod oknom, razločno kažejo, da je bil storilec obut v konicaste francoske čevlje. Tudi revolver, s katerim je ustrelil Farringdona ima mnogo večji kaliber kot katerikoli Morlakovo orožje. Poznam vsa njegova orožja in lahko prišezem, da ni imel nikoli revolverja, s katerim je bil ustreljen Farringdon. Jim Morlake ima vsega tri orožja. Majhen avtomatski revolver, ki ga ima vedno pri sebi in dve ameriški službeni pištoli. Vi ste gotovo mislili, da je bil Morlake?« Pri tem vprašanju jo je trdno pogledal.

»Da, to sem mislila. Bila sem priča Farringdonovemu umoru,« je rekla z nekim nenadnim sklepom. Čakala je, da vidi, ali ga je njeno odkritje vrglo iz ravnotežja, toda ostal je popolnoma miren.
»To že dalj časa vem. Skriti ste bili za velikim brestom. To je bilo lahko odkriti, ker so bili na mehkih tleh vidni odtisi vaših čevljev. Šli ste po stezi, ki vodi ob zidu k hiši gospe Cornfordove in na povratku izgubili peto svojega čevlja. Iz tega sem sklepal, da se vam je zelo mudilo. Ko bi se vam bilo to zgodilo podnevi, bi bili gotovo vzeli peto s seboj in ko bi bili imeli dovolj časa, bi jo bili poiskali. Pete vobče ne bi zgubili, ko bi ne bili tako bežali. Mislite, da je človek s konicastimi čevlji vedel, da ste tam? Se eno vprašanje — njegovega obraza niste videli, kajne?«
»Od kod veste to?«

Posebno zanimiv pa je del sestavka, ki se nanaša na Stanko Lorgerja. Z naslovom »Večno mladi Lorger« beremo: »Z desetletja (1) sodi Stanko Lorger v elito evropskih tekačev čez ovire. Letos je to prvo že pretekel v odličnem času 14,2 v Leobnu za ne bo mogel nihče premagati...«
Senzacija se skriva za tem, da so Avstriji že dan poprej, predstavlja Lorger v Ljubljani res tekla 14,2. Zapisali ta čas. Tempo danes je dobe je pač takšen, toda pri številkih je taka hitra včasih tudi zadrega ali pa prvi dobi tek na športni stavi. Dobi pač zmerom tisti, ki tvega. In »Tagespost« je to pot dobil!

Danes Zagreb : Krim
Na igrišču Krima na Rakovniku bo danes ob 17. uri prijateljska nogometna tekma med članom zvezne lige Zagrebom iz Zagreba in domačim Krimom. V moštvo Zagreba igra več znanih nogometašev, med njimi Santež, Dvornič, Medved, Ključev in drugi. Zato bo tekma veljalo vredna ogleda. Krimu velja današnji nastop za zadnjo pripravo pred startom v kvalifikacijske tekme. Tekma bo v vsakem vremenu!

Lazarjevičeva — prvakinja?
Vrmljačka banja, 23. jul. — V VII. kolu šahovskega šampionata Jugoslavije za ženske se je pokazalo, da je Lazarjevičeva brez prave konkurence in je malone že prvak Jugoslavije, medtem ko se še boj za drugo in tretje mesto. Priznani so bili: Zdi se, da se tuji vrhovci, ki je zmaga laji, polagoma vrača v formo. Posamezne partije so se končale takole: Timofejeva vs. Prakovci 1:0, Lazarjevičeva vs. Prakovci 1:0, zaporedni poraz Liljakove in Sedma zaporedna zmaga prve, Slavnić : Kazakova 0:1, Balaban : Stadijer remi, Partije Kitonić : Svarcer, Radenković : Vuković in Balaban : Vinčević so bile prekinjene.

Po VII. kolu je stanje: Lazarjevičeva 7, Stadijer 5, Timofejeva 5, Radenković 4,5 (1) itd.

Neuspeh v domačih vodah
V ponedeljek se je ob ugodnem vremenu končalo dvodnevno, no tekmovalje jadrnic na Zbiljskem jezeru pri Medvodah, na katerem so sodelovala društva iz Kopra, Maribora in Ljubljane. Zal se tekmovalja nista udeležila tudi društva iz Izole in Pirana. V nedeljo je bilo zelo siabno vreme, vendar pa močan dež in mrzot tekmovalcev nista motila, da ne bi vztrajali do konca v borbah za tri pokaže. Erez posebnega presenečenja so v kategoriji SNIFE zmagali Koprčani, ki so v tej disciplini neprekosljavljivi, čeprav se jim je na nedavnem državnem prvenstvu v Piranu prvo mesto izmuznilo. V kategoriji O-jol pa je v hudi borbi z Urankarjem zmagal slovenski prvak Safran. Ljubljanski jadrnici se tokrat niso dobro plasirali, ker v obeh omenjenih disciplinah nimajo izurjenih tekmovalcev.

NA PRVENSTVO BOKSARJI POSAMEZNO
Na četrtfinalnih srečanjih za boksarsko prvenstvo Jugoslavije so se v Zagrebu pomerili drugoizplačani zastopniki Hrvatske z zmagovalci medrepubliškega dvo-boja Slovenija : BiH.
Izidi so bili taki: muha: Vodopivec : Tomazić (SI) 0:2 (prijateljski dvoboj), bantam: Sobrakov : Kajzer (SI) 2:0, persno lahka: Cok : Meško (SI) 2:0 (tko. v 2. rundi), lahka: Berčakov : Buljić (BIH) 0:2, polsvetler: Temunović : Kous (SI) 0:2, tko. v 2. rundi), veltar: Mihajlović : Prešeren (SI) 2:0 (tko. v 2. rundi), polsrednja: Vuković : Bitez (SI) 2:0 (tko. v 3. rundi), srednja: Zadravec : Kranjc (SI) 2:0, polteška: Prebeg : Arčon (BIH) 0:2, teška: Bandar : Koval (SI) 2:0.

Zmagovalci iz Zagreba bodo 2. avgusta v Beogradu nastopili v polfinalu z zmagovalci II. četrtfinala, ki teče v Titogradu.

Poletje se že skoraj poslavlja, toda na morju je še zmeraj prav prijetno, kar nam dokazuje tudi ta slika. Dekle se je povzpelo na jadrnico, kapitan pa ji je posodil — najbrž prav rad — celo svojo čepico, da bi bila ta posnetek uspešnejši in morda tudi vabljivejši.

Lovci v helikopterjih
V Severni Skandinaviji so se volkovi tako množili, da so črde severnih jelenov v stalni nevarnosti. Na prošnjo laponskih živinorejcev je sedaj roverska vlada izdala odločbo, da se takoj organizirajo veliki pogni na sive roparje; pri teh pogonih bodo sodelovali tudi lovci v helikopterjih.

Žičnica čez Mont Blanc
Se niso dobro zavrtani svedri, ki naj bi prebili predor pod Mont Blancom, ko je Francozom in Italijanom uspelo zgraditi žični most tik pod vrhom te najvišje evropske gore, z Courmayeurja (1350 m) nad dolino Acste v Italiji, v francoski Chamonix na drugi strani. Žičnica doseže najvišjo višino 3900 m, z obeh strani pri vzponu in spustu pa je speljana skoraj navpično, zato ni dolga več kakor 4 km in vendar se nudi z nje eden najlepših razgledov na alpski svet.

Potnik, ne moremo ga imenovati turist, bo užival ob pogledu na samega očaka Mont Blanc, na Grand Jorasses, na Aiguille in na širne ledene planjave, nad katerimi je speljana vzpenjača. Za vzpon na ledenke bi sicer rabili več kot 16 ur, sedaj pa je to dosegljivo v borih 20 minutah in povrhu še v prijetni gondoli. Tudi za varnost je preskrbljeno. Če bi se gondola zaradi prekinitve toka slučajno ustavila, bi pobrala potnike nekaka dreva košara. Graditelji so prepračani, da bodo imeli letno vsaj 100.000 gostov in se že pripravljajo zgraditi na montblanski ledeniški udobne hotele, ker bodo tam smučarji uživali dobesedo dvanaest mesecev na leto. Ledeniške razpoke bodo natančno označili, tako da ne bo moglo priti do nesreč. Kajpak so tudi Švicarji pristavili svoj lonček. Organizirali so avtocestno zvezo iz Chamonixa, mimo Zenevskega jezera, preko prelaza Gothard v italijansko Aosto. Tako bodo vse tri države povezane s krožno progo

Z vsega sveta

Ptiči so začeli peti

Očividci 52. atomske eksplozije v nevadski puščavi poročajo, da je ta eksplozija povzročila, da med prebivalstvom države Kalifornije resen strah, da ne bi impulzi neprestanih atomskih poskusov povzročili naravno gibanje podzemskih slojev in s tem težke potrese. Atomska eksplozija v Yucca Platu je povzročila tako močno in dolgotrajno svetlobo, da so začeli peti petelinji in čukati ptiči, najbrže v zavesti, da je že dan čeprav je bila še globoka noč. Neopredna svetloba in nato še optična varanja so trajala štiri ure in so jih celo v oddaljenosti 160 km, v Utahu, primerjali s novo svetlobo. Ne-

ki pilot, ki je letel 10.000 m višino nad Havajskimi otoki, je izjavil, da se mu je svetloba zdela kakor 15 minut trajajoči blisk.

Na prvenstvu angleške strelske zveze je kapetan Orpen streljal na 900 m oddaljeno tarčo tako, kot vidimo na sliki

Nov aparat za snemanje srca
Štirje sovjetski inženirji so sestavili nov rentgenski aparat za pregled srca in krvnih žil. Nov aparat je zelo preprost in ga lahko namestijo v vsaki bolnišnici. V eni sekundni naredi tri posnetke v velikosti 24x30 cm. Čas med posnetki lahko uravnava zdravnik po potrebi. Posnetki v naravni velikosti organov, ki jih snemajo, so zelo jasni. Odiška aparata je tudi v tem, da se avtomatsko vključijo tisti trenutek, ko zdravnik vbrizga v organizem človeka kontrastno materijo.

Tropska gripa pojenjuje

Zadnje tedne nas je ogrožal val tropske gripe, ki je prodiral z Vzhoda in je z okuženimi ljudmi in letali dosegel že Ameriko, Anglijo in Češkoslovaško. K sreči pa se je izkazalo, da tej boleznini naše evropske podnebje ne ugaja in se je pri nas, v Evropi, spremenila le v malo težji prehlad. In vendar je pristala v Bremerhavenu v Zahodni Nemčiji ameriška vojni transportna ladja z razvito rumeno zastavo, kar pomeni, da je na ladji kužna bolezen. Ladja se je morala usidriati izven pristanišča in nihče je ni smel zapu. stiti, razen devetletnega otroka, ki boluje za leukemijo in njegove matere, žene ameriškega mornarja. Vseh 400 potnikov in 214 članov posadke je namreč zbolelo za azijsko gripo in morajo ostati v karanteni. Ni pa povesod ta bolezen tako neobičajna. V Bagdadu, mestu Ali-Bab in v Harun el Rašida, azijska gripa posteno razsaja. Vsa kobiljšča in šole so zaprte in vse bolnišnice sprejemajo izključno bolne za gripo. Tudi v Jordaniji so pretekli mesec zabeležili 1700 primerov azijske gripe in sporočili, da se ji večina tragično konča.

Severni stebler žravnega mostu čez Mont Blanc. »Stojim,« je poročal reperter Hans Truši, »sredi bleščečega se snega; na moji desnici se pozibava gondola, ki se bliža postaji na Aguille du Midi. Od tod bodo šli potniki skozi predor, potem čez most in spet skozi predor do naslednje postaje, nato pa po žičnici čez Vallée Blanche, ki je nekako na sredi žravnega mostu. Izloki so ga opravljal na višini 4000 metrov. Je bilo zelo težavno. Zelo je za Italijani iz doline Aosta. Ti ljudje edini ne obolijo za višinsko boleznijo, jedo razmeroma malo, spali pa so v lesenih barakah. Nobena turistinja, ki se vozi po tej žičnici, si ne bo nikoli predstavljala, koliko truda je bilo vložena, da se ona s dahj lahko vozi na Mont Blanc.«

Tega si pa sploh nisem tako predstavljala

»Melisina«
Na kliniki moskovskega medicinskega inštituta je več let uspešno zdravilo nekatere bolne za čebeljim strupom. Med preparati iz tega strupa je znan »melisina«. Dobre rezultate so dosegli, ko so zdavili s tem preparatom periferni živčni sistem, hrbtenico, sklepe, bronhialne astme itd.

»Ako je ustrelil Farringdona, je bil gotovo v Creithu, če pa tega ni storil, me tudi prav nič ne zanima, kje je bil.«
Reakcija po tej noči, polni groze in strahu, je bila tolikšna, da bi bila zanimivega detektiva najraje objela in ga od veselja poljubila.
»Ste res docela uverjeni?«
»Mislite glede Morlake?« je vprašal, vedoč, zakaj je bila tako prestrašena. »Mislim, da ni o tem niti najmanjšega dvoma. On ima tako dolge noge, da vobče ni mogel nositi čevljev, katerih sledove smo našli pred hišo gospe Cornfordove. Navzlic temu,« je previdno pristavil, »pa še zdaleč ni gotovo, da je lastnik konicastih čevljev tudi morilec. In veste, kaj meče na Morlake čuden sum? Dejstvo, da je bil človek s konicastimi čevlji tudi na zemljišču dvorca Wold. Lahko smo sledili njegovi sledi do rečice in gotovo leži v njej tudi revolver, s katerim je bil storjen zločin.«
»Zakaj vendar to govorite?«
»Poslušajte vendar!« je nadaljeval, ne da bi se oziral na njeno vprašanje. »Domnevam, da bomo danes prejeli od neznanca pismo, ki bo v njem natančno opisano, kaj lahko najdemo orožje. Anonimna pisma so mi zelo pri srcu, posebno če, če jih pričakujem. To pismo bo napisano s pisalnim strojem — in bo — zamišljeno je strel v živo nebo — »oddano — no, kje neki bi utegnili oddati pismo? Že vem,« je rekel zadovoljno, »odposlal ga bo z glavne londonske pošte.«
»Vi ste prerok,« je menila smehljaje.
»O ne, le precej sem se ukvarjal z vso zadevo.«
Ko sta prišla v hišo, je lord Creith pravkar nadzoroval služabnike, ki so urejali prtjago, oštevilčevali kovčke in nalepljali vizitke.
»Halo, Welling, koga pa ste davi že aretirali?«
»Ob sobotah navadno ne aretiram nikogar — to ljudem pokvari nedeljski odmor. Vam je Hamon telefoniral?«

»Od kod veste to?«